

SÝRIE A JORDÁNSKO 2007

DAY 1 – BUDAPEŠŤ, DAMASCUS

Za hranice všedních dní...Sýrie

Turecko, červen 2006, tenkrát ještě v blahých a bezstarostných časech studentských, na cestě z Urfy přes Mardin, na cestě, která kopíruje syrskou hranici. Tehdy padl slib, beze svědků, sám pro sebe – do roka jsem zpět a místo koukání do dalekých syrských planin navštívím Sýrii se vším všudy.

Uplynul rok a čtyři měsíce a předsevzetí se i přes různé těžkosti začíná naplňovat: **Welcome to Syria!**

Konec studentských let má krom svých pozitivních stránek i negativní. Jednou, která vždy přímo i nepřímo souvisí s cestováním, je náhlý nedostatek volného času a s tím spojená nutnost přece jenom důkladnějšího plánování a organizace cesty. Zkrátka a dobře, cesta do Sýrie po zemi by byla krásná a určitě hodně dlouhá (odhadem tak 60h v dopravních prostředcích), naproti tomu letecky se jedná, v závislosti na přípojích a době čekání, vždy jen o několik hodin. V mém případě byl plán vzhledem k velmi levné letence z Budapešti jasný. Vlákem či busem do města na Dunaji a odtud s Málevem¹ za necelých sedm tisíc i s poplatky. Po týdnu slušného pracovního záprahu, kdy skoro lituji, že si nějakou dovolenou беру, nastává kýžená hodina a den, půl druhé v pátek **14.9. 2007**, kdy vyrážím rychlíkem EC na Budapešť. Bus *Studentagency* je víc než dvakrát levnější, ovšem s tak špatnými časy odjezdů, že je pro mě prakticky nepoužitelný. I přes mírně zmatečné bloudění, kdy jsem vystoupil z letištního busu na špatném terminálu č.1, mám na budapešťském letišťátku času až přespříliš, odlet je až 23:25, přičemž přílet do **Damašku**² je v ne příliš atraktivní čas, ve 4:10 místního času (o jednu hodinu navíc). Do šesté ranní, kdy jede první bus do centra (zastávka vpravo od východu, 25+25 SYP na osobu), naštěstí čas ubíhá docela rychle, a tak nás Damašek vítá svými liduprázdnými ulicemi a opuštěným nádražím **Baramke** někdy o půl sedmé ráno. Zmiňuji-li nás, nemyslím tím přirozeně pouze sebe, ale moji maličkost a spolucestovatele Petra. Holt, kamarádkám, jako za starých časů, se nechce a přítelkyni bohužel taky ne.

Z **Baramke** se celkem bez problémů dostáváme k náměstí **Al-Merjeh** (náměstí mučedníků), v jehož okolí by měly být cenově přijatelné (=levné) hotely. Vzhledem k brzké hodině probíhají naše návštěvy hotelů následovně: Přijdem, vzbudíme majitele či správce, vyslechnem si cenu, mrknem na pokoje, zkusím smlouvat a odcházíme. Nabízené ceny, které jsou naprosto imunní vůči jakémukoliv smlouvání a to i v prázdném hotelu, jsou mezi 700 – 1000 SYP za dvoulůžák. Zdá se nám to na Sýrii docela hodně, dle cestopisů z minulých let čekáme cenu někde mezi 400 – 600 SYP. Za tuto cenu nakonec berem dosti omšelý pákistánsko-súdánský **hotel Ziad** za rozumných 500 SYPek za pokoj s tím, že sprcha je za příplatek 50 SYP. Na přespaní stačí, žádné breberky na pokojí ani na záchodech nejsou, takže pohoda.

Spánek odkládáme a hned vyrážíme do ulic ranního Damašku, hlavně však směr súk (=trh). Vše se teprve probouzí, takže i slavná **Umayyad mosque**³ (Umájovská mešita) je ještě zavřená. Máme za to, že když je Ramadán a není zde co koupit k snědku, tak zajdem dále do křesťanských čtvrtí, kde snad něco najdeme. Touláme se tedy nazdařbůh úzkými a spleťitými uličkami, až docela daleko k židovské a zmíněné křesťanské čtvrti, nicméně kromě několika

¹ <http://www.malev.com/>

² <http://en.wikipedia.org/wiki/Damascus>

³ http://en.wikipedia.org/wiki/Umayyad_mosque

cukráren to s jídlem není moc slavné. Mě zachraňuje poctivý český řízek, Petr se dává na půst, což, jak poznáme další dny, nebude záležitost nijak neobvyklá.

Kolem poledního doškobrtáváme zpět k Umájovské mešitě, kde je již otevřeno a kam nás, bezvěrece, pouští až po zaplacení vstupného ve výši 50 SYP a kam všechny dámy fasují jakousi kápi. Vstupné do mešity je sice docela neobvyklá záležitost, ovšem stojí to za to. Hlavně nádvoří s minarety je úžasný, vše sice trochu kazí davy lidí, ale i tak atmosféra je tu jedinečná. V ceně vstupu je myslím i návštěva Saladinovy hrobky, kterou ale vynecháváme. Místo toho jdeme do nedalekého **Azem palace**⁴ (vstup 150/10 SYP), kde poprvé vychutnávám luxus směšného studentského vstupného. Za 4 Kč se jen tak někam nepodívám. Krásné nádvoří s okolními místnostmi převážně v muzejním duchu. Po Azemu Petr odpadá a jde dospat na hotel, kdežto já se ještě vydávám nazdařbůh damašskými uličkami, nasávám atmosféru a sem tam něco vyfotím. Kousek od hotelu máme slavné nádraží hedžaské dráhy **Hejaz station**⁵, odkud ještě nedávno vyrážely vlaky do Ammánu a kde je dnes knihkupectví a místo kolejí obrovský kráter pozvolna se plnící odpadky. Nakonec i mě nedostatek spánku a únava dostávají a na hodku si v hotelu zdřímnu. Za zmínku stojí pozdně odpolední trh na cestě zpátky do hotelu. Jedinečná atmosféra Orientu, kterou tvoří koktejl prodavačů a jejich tovaru, nakupujících a zvířat spolu s všudypřítomným nepořádkem, halasem prodávajících a troubením aut a takovým tím nenapodobitelným arabským smradem. Popsat nejde, nutno zažít. Moje snahy o focení jsou utnuty místními hned ze začátku. Jak spatří fotoaparát, tak se chtějí mermomocí fotit a nejsou spokojeni, dokud neuvidí výsledek na displeji. Jejich pózy jsou povětšinou dosti křečovitě a ne moc použitelné, ale aspoň je legrace a udělám jim radost a třeba si i přilepším ve formě nějaké dobroty... I když, tu jsem byl obdarován rozinkami, což mě zase tak úplně nepotěšilo.

Po načerpání energie jdeme pro změnu načerpat i energii do našich peněženek, a to ve formě místních liber, familiárně zvaných SYPky. Na rozdíl od většiny zemí, zde by to měla být radost, páč kurz je k nám více než milostivý a dává nám 40 haléřů 1 SYPku. Tato transakce ovšem v Sýrii není patrně tak úplně jednoduchá jak se zdá, soukromý sektor je v plenkách, a tak výměnu peněz zajišťuje až na malé výjimky *Commercial Bank of Syria*, jejíž otevřací doba je zhruba od devíti do šesti, což my ale nevíme, takže poletujem po Damašku bez valného výsledku a stále jenom s dolary v kapsách. Tyto marné pokusy nás nakonec posílají všanc místnímu černému trhu a zlodějskému kurzu 48,5 SYP za 1 USD. Při výměně 20 USD tak přicházíme o nějakých 20-30 SYPek, což se dá vzhledem k přepočtu na koruny docela v pohodě přežít.

S příchodem soumraku končí půst a začíná všeobecná žranice, což pro nás mimo jiné znamená, že konečně bude někde otevřeno a můžeme se najíst. Bereme skoro první restauraci s anglicky mluvícím vrchním a anglicky psaným jídelníčkem. Dávám k dobru svoje zkušenosti s anglicky mluvícím personálem v Turecku, a jak se později ukázalo při placení, zde nebyl bohužel příliš velký rozdíl. Co si objednal Petr už přesně nevím, zato já jsem měl *Saudi kabseh with chicken*, což není nic jiného než rizoto s čtvrtkou kuřete a k tomu *hummus*⁶ a čajík. Celé bratru za 170 SYP, plus na účtu položky jako chleba a voda a snad i vzduch, který jsme vydýchali, neboť jak si jinak vysvětlit účet na 570 SYP za oba? Dost možná to tak opravdu vycházelo, ale to, že se bude platit za vodu a chleba, který třeba v Turecku dávají automaticky a zdarma, jsem nečekal. Dobré pro příště bude také si vyžádat rozepsaný účet, nemyslím, že by nás chtěl někdo vysloveně okrádat, ale nějaké to malé přilepšení na vlastní účet se dá čekat. Tak nebo onak, najedli jsme se velmi luxusně.

Po večeři jsem osobně zralý na hotel, zato Petr ožívá, takže se dělíme. Na hotel mě ovšem hned tak dojít souzeno není, páč mě odchyťává místní borec jménem Ali, který si chce povídat

⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Azem_palace

⁵ http://en.wikipedia.org/wiki/Hejaz_railway

⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Hummus>

anglicky. Dle svého zvyku neodmítám, rád se dozvím nové věci a přitom třeba i přijmu pozvání na čajíky (25 SYP za jeden). Ali tu angličtinu sice chvílemi dosti láme, ale v rámci možností si docela dobře povykládáme. Dostávám pozvání do Aliho vesnice **Tel abyad** nacházející se u tureckých hranic. Sice slibuji, že přijedu, ale vím moc dobře, že to není moc dobře možné, čas je neúprosný a my toho máme tolik v plánu. Vyměňujeme si čísla, dopít čajík a konečně na kutě.

DENNÍ VÝDAJE: 50 SYP doprava z letiště, 250 SYP ubytko hotel Ziad, 10 SYP Azem Palace, 10 záchodky u Májovské mešity, 50 SYP vstup do Májovské mešity, 170 SYP večeře, 25 SYP voda.

DAY 2 – DAMASCUS, HOMS, KRAK DES CHEVALIERS, HAMÁ

Po předcházejícím dosti náročném dni vyspáváme o něco déle, než by bylo třeba, takže až po deváté vyrazíme směr autobusové nádraží **Harasta** a výměna peněz. Na rozdíl od včerejška je dnes výměna rychlá a bezproblémová, o poznání horší je to s dopravou na autobusák. První mikrobuse nás nebere na Harasta, ale pouze na místo, odkud jezdí mikrobuse směr Harasta. Kvůli jazykové bariéře nám to není hned jasné, takže chvíli zmateně poletujeme v zástavbě, než se dopídíme, že musíme sednout na další bus. Tento druhý povoz se zdá být nadějnější, ale nakonec ani s tímhle nedojedem až do cíle – místo na autobusák nás totiž pán veze do čtvrti (či města) jménem **Harasta**. Do třetice všeho dobrého se nám konečně zadaří, bylo totiž nutné vyslovit kouzelnou formulku **Pullman Garaj** [po syrsku čti „bolman garáž“], po které je již vše jasné a po hodině a půl jsme konečně tam, kde jsme chtěli být. Před vstupem na nádraží probíhá kontrola zavazadel a dokonce je zde i detekční rám. Ovšem to bychom nemohli být v Sýrii, aby vše nebylo tak trochu jinak. Poslušně pokládáme zavazadla před nudící se vojáky, ti se na nás zdlouha mrknou, zamyslí se a jasným pokynem ruky nás posílají dál. Něco jako naše zavazadla je naprosto nezajímá a ten detekční rám fungoval patrně naposledy za nebožtíka Hafíze Assáda.

Hafez al-Assad vládl zemi do června roku 2000, kdy 69 letěch zemřel. Nástupcem se stal jeho syn Bashir al-Assad. Více na http://en.wikipedia.org/wiki/Hafez_al-Assad.

Zpoždění způsobené hledáním autobusáku je vyváženo bleskovým nákupem lístků (75 SYPek na osobu) a v podstatě okamžitým odjezdem. Samozřejmostí je zapsání našich pasů do seznamu cestujících, který se odevzdává policii ještě před odjezdem z autobusáku. Přehled a pořádek musí být.

Cesta i s půl hodinovou pauzou v motorestu trvá asi tři hodiny. V Homsu jsou dle LP dva autobusáky, my máme štěstí a jsme vysazeni na tom druhém ve směru na Hamu, odkud jede ihned minibus až přímo ke slavnému křižáckému hradu⁷ **Krak des Chevaliers**. Vstupné je 150/10 SYP, bágly necháváme u vchodu (dle jmenovek na dalších báglech jsou tu i nějací další Češi) a vrháme se na zhruba dvouhodinovou prohlídku dosti rozsáhlého a velmi zachovalého (no, pravda trochu tomu, někde více, někde méně, pomohli) hradu. Některé cestopisy uváděly, že věhlas, který Krak provází, je větší, než kolik si samotný hrad zaslouží. S odstupem času mohu říct, že to možná malinko pravda je, ovšem i přesto hrad jednoznačně stojí za návštěvu a důkladné prozkoumání.

O tom, že nás hrad zaujal, svědčí i to, že vylézáme až o půl páté a částečně jenom proto, že je Ramadán a po čtvrté hodině to obecně bývá se spoji horší. Že nejen bývá, ale i je, se můžeme přesvědčit hned o pár minut později. U hradu sice stojí busík, ale je prázdný, což ani nevadí tolik nám jako prolhanému řidiči a jeho kumpánům. Chlápce tvrdí, že je nás málo (mají pravdu, je), a že se nikam nepojede. Hmm, smrdí to vydíráním na sto honů, tak vysedáme a tvrdíme, že počkáme. Mezitím přijíždí jiný minibus, který na nás cosi gestikuluje, my nasedáme, řidiči se skoro pohádají (aspoň to tak vypadá) a my máme radost, že jsme je pěkně vypekli. Smích nám hořkne, když s podobnou taktikou přichází i tento řidič a tvrdí, že je Ramadán, že už dneska do Homsu nic nejede atd. Aby potvrdil, jaký je kámoš, že nás teda vezme, tak chce nejdříve 250 SYP za jednoho, aby posléze snížil na 100 SYP, což i tak jednoznačně odmítáme. Směsicí francouzštiny a gestikulací naznačujuj, že nic platit nebudem a ať pěkně hledá dál. Evidentně v této situaci nebyl poprvé a přesně věděl, co a jak (na rozdíl od nás), že seshora od hradu už nikdo nepojede. Tak nás povozil a vycukal, až jsme sklapli ušiska a zaplatili oněch vyděračských 100 SYP. Jak se dalo čekat, jenom co jsme vjeli do dolní dědiny, tak hned přistoupilo šest místňáků, kteří klasicky platili standardní cenu. Když jsem hrdinně zmínil, že by nám měl vrátit část peněz, že nejedem sami, tak se řidič slušně rozčilil a v jednu chvíli vypadal, že by nás nejraděj z busu na místě vykopl.

⁷ http://en.wikipedia.org/wiki/Krak_des_Chevaliers

Naštěstí, jak se ukázalo v následujících dnech, tento prvotřídní hajzl marockého stylu byl mezi syrskými řidiči ojedinělou výjimkou.

K jeho cti sloužilo snad jenom, že nás nevyhodil někde na periférii, ale dovezl poctivě až na autobusák, kde jsme ihned přesedli na minibus do **Hamy** za již normální cenu, 20 SYP. Cestou míváme docela slušnou bouračku, patrně pár vteřin starou, o čemž svědčí obrovský šrumec kolem a zapasovaný chlapík v tom, co z auta zbylo. Není se co divit, styl jízdy místních a technický stav vozového parku není ideální, na druhou stranu mám dojem, že tu panuje mnohem větší ohleduplnost než u nás.

Minibus z Kraků nás dovezl na nádraží, což neplatí o tomhle, který nás vysazuje na periférii, odkud nám nezbývá nic jiného než si vzít taxi (50 SYP za oba) k místnímu nejproslulejšímu batůžkářskému hotelu **Cairo**.

Pozn. Abych nekřivdil, minibus zastavil skoro u nádrů jak jsme zjistili pozděj a hotel nebyl daleko, takže taxík nebyl potřeba, ale kdo to měl vědět??

Pokoj velmi, velmi super (klíma, záchod, sprcha, TV, satelit a čisto) a cena rozumná, po smlouvání 250 SYP na osobu. Oproti Damašku markantní rozdíl.

Po celodenním skoropůstu vyrazíme do ulic kolem sedmé, což není evidentně ten nejlepší čas, neboť právě skončil pro místní půst a všichni jsou pěkně doma na večeri, vše je zavřené a my chodíme jako paka po vylidněném městě. Prodavači ovoce se nás pravděpodobně zželelo, tak nám věnoval žlutý meloun zdarma. To potěší. Doslova davu lidí se vyhrnou a obchody se otevřou až asi o hodinu a půl později. To my už sedíme v pracně nalezeném bufetu, kde si pro začátek pochutnáváme na polívce (naše hrachovka) s chlebíkem a salátkem (+ čaj, to celé za 50 SYP). Petr má velké oči a nestačí mu to, tak si objednává *Chicken*, a to nevědomky rovnou celé. Přiznám se, že se docela bavím, ale je to hrdina, pomalu ale jistě se prokousává k cíli, až kuře celé sní. Hrdinství ocenil i pan vrchní a to účtem, který činil 300 SYP za kuře, to není ani na Česko úplně málo, natož pak na Sýrii. Za dobrotu se holt platí.

Jako dezert dávám pět kousků různých sladkostí za dosti neuvěřitelnou cenu 15 SYP, Petr kupodivu po kuřeti moc chuť nemá....

Recepční nám sděluje, že na terásce je parta 4 krajanů, tak je jdeme pozdravit a probrat cestovatelské plány. Z party se vyklubou naši spolucestující z letadla, kteří jsou z Chomutova a jsou docela v pohodě. Cestu mají podobnou jako my, jenom itinerář asi tak třikrát nabitější. Kecáme asi do půlnoci a domlouváme se, že třeba možná někdy a někde v Jordánsku...*see you later...*

DENNÍ VÝDAJE: 10 SYP popojíždění po Damašku, 75 SYP bus do Homs, 20SYP Homs-Krak, 10SYP vstup Krak, 40 SYP jídlo na odpočívadle, 100 SYP Krak-Homs, 20 SYP Homs-Hamá, 25 SYP Hamá taxi, 35 SYP Homs jídlo, 50 SYP Hama jídlo, 15 SYP sladkosti, 20 SYP net

DAY 3 – TOUR KOLEM HAMÁ (APAMEA, SERJILLA, AL BARA, SAROUJ A QASR IBN WARDAN)

Sice se mně zpočátku docela nechtělo, ale byl jsem umluven – na našem neorganizovaném výletě jedeme na organizovanou tour. Celé to má stát 400 SYP a zahrnuje dopravu taxíkem do **Apamea**, **Serjilla**, **Al-Bara** a snad ještě něco navíc. Start je 9:00 syrského času, počet účastníků čtyři. Výhodou se zdá být fakt, že bychom měli během jednoho dne stihnout věci, které by se za normálních okolností individuálního cestování prostě stihnout nedaly. Na druhou stranu, nejsme tak úplně pány svého vlastního času a také přicházíme o to úsilí najít si spoj, dopravit se na místo, sami vše najít, vyjednat a vůbec o ten kontakt s místními. Takhle to bude z auta do auta pěkně v pohodičce, ale co už, snad to bude dobré.

První zastávka je **Apamea** – taková druhá **Palmyra**, jenom v menším podání a trochu jiném provedení, takže je ve svém důsledku možná i o něco zachovalejší. Náš řidič Džihát to kalí klasicky po syrsky, tzn. “co auto dá“ s naplno puštěnými místními hity. Už na příjezdové cestě potkáváme místní výtečníky – prodavače všeho možného a zaručeně originálního, co bylo zaručeně nalezeno na místním archeologickém nalezišti. V nabídce jsou mince a jakési figurky, které vypadají, že byly vyrobeny tak včera večer, což také prodavači v legraci sdělují. Pán vtíp (ne)chápe a s hudebním radějí mizí. Vstup na areálu (který není nijak oplocen a vstupné se vybírá pouze na začátku a na konci promenády) je jako vždy 150/10 SYP, s malým dovětkem, že jsem se nešťastně proěkl, že mně už není 26 a málem jsem tak přišel o studentskou slevu. Naštěstí chlapík je v klidu, trochu si ze mě dělá srandu, ale slevu mně nebere.

Apamea⁸ na první pohled zapůsobí, svojí majestátností, velikostí i tím jak je vše zachovalé. Skoro dva kilometry dlouhá (a dosti rozžhavená) procházka, která stojí rozhodně za čas i vstupné. Pozdějšímu srovnání s Palmyrou se vyhnout samozřejmě nedá, každé má svoje a záleží také, v jakém pořadí se památky navštíví, každopádně obě jsou *worth seeing*.

Na druhém konci je malá kavárna a také tam čeká náš řidič. Probíhá tu zajímavá konkurence v oblasti chlazených nápojů, vevnitř v kavárně je cena za plechovku 50 SYP, zato venku u místního “podnikatele” je to samé za 25 SYP. Je jasné, koho nabídky jsme využili. Číšník místního vykuka asi nemá moc v oblibě, páč když s limonádou přišel za ostatními do hospody, tak mě neváhal napomenout, že ať si to pěkně vyhodím venku, když jsem to tam taky koupil.

Pokračujeme směr Mrtvá města – **Serjilla** a **Al-Bara**⁹. Když už kvůli ničemu, tak tyhle města jsou veřejnou dopravou hůře dosažitelné a tak se taxi vyplatí.

Stejně jako v předtím, i nyní se náš řidič se všemi zdraví a hned dává do řeči, takže je nad slunce jasné, že jsme další z mnoha, a to i v řídkém syrském turistickém ruchu. Nejdříve míříme k **Serjille**¹⁰ – patrně největšímu a z hlediska návštěvnického asi nejzachovalejšímu mrtvému městu. Působí i ve žhavém syrském žáru tak jako kdyby ti, kdo tu kdysi bydleli, odešli teprve před nedávnem. Některé ze staveb jsou zachovány v podstatě celé, jenom bez střechy a trochu to celé působí jako město duchů. V ne úplně snesitelném žáru vydržíme asi hodinku, po které mě přemáhá únava a žízeň. Zastávka v **Al-Baře** je spíše symbolického rázu, neboť město je rozprostřeno na poměrně velké ploše, částečně v sadech a zarostlé. Řidič nám sám od sebe zastavoval na různých místech s tím, zda si to zde nechceme pěkně z auta vyfotit. Povětšinou jsme odmítli. Není to divné, ani pomalu nevylézt z auta, bliknout foťákem a zase jet? Fotka s nulovým úsilím, prostá jakéhokoliv zájmu o danou věc?

⁸ [http://en.wikipedia.org/wiki/Apamea_\(Syria\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Apamea_(Syria))

⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Al_Bara

¹⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Serjilla>

Džihát, náš řidič, sice anglicky nevládl, ale i přes tento handicap jsme se úspěšně domluvili, že když nám zbyl čas, pojedem se ještě mrknout na **Qasr ibn Wardan**¹¹ a úlovité domky do **Sarouj** (to jsou ty "slavné" *Beehive houses*). Jelo se docela dlouho a nestálo to rozhodně za to. **Qasr** byl v podstatě jenom fotografickou zastávkou, po které nás řidič (jakože přátelsky) upozornil, že "beduíni" v **Sarouj** budou chtít bakšiš a že jim nemáme dát více než 100 SYP. Jinými slovy, ne že se opovázíte jim nic nedat nebo jim snad dát o něco míň! Už tento pokyn působil hodně nesympaticky a na místě to bylo ještě mnohem horší. Nejdříve jsme domky obešli a poté jsme počkali, až hodně otráveně a znuděně vypadají místní vylezou a udělají nám jejich pořádně předražený čajík. O nějaké pohostinnosti tím pádem nemůže být ani řeč, raděj si netroufám tipovat, kolikátá výprava už dneska jsme. Byli jsme usazeni v kýčovitě vyzdobené přijímací místnosti do doby, než tlustý Arab přinesl konvici s čajem a všem nám rozdál knihy návštěv. Patrně jsme se měli kochat pochvalnými záznamy z celého světa či tam rovnou něco připsat. Z předcházejícího popisku je asi jasné, že jsem nenapsal ani čárku. Christianu, Holand'anku původem z Kamerunu, navlékl Arab do místního hábitu a šlo se fotit. No prostě celé to byly výjevy, které bych v Sýrii rozhodně nečekal a které sem nepatří. Byl bych nerad, a se mnou patrně všichni, kteří v současné době do Sýrie jezdí, kdyby místní pohostinnost a nefalšovanou přátelskost vystřídala takováhle maškaráda.

Jako by nestačilo ne úplně ideální zakončení dne v **Sarouji**, cestu nám ještě "osladil" pan hoteliér a organizátor výletu v jedné osobě, jenž při placení odmítl cenu 400 SYP a jen tak mimochodem zvýšil na 650 SYPeK na osobu. Domluva zněla jasně a samozřejmě jsme s žádným zvýšením nesouhlasili. Dohadujeme se a smlouváme, protože se nám jeho jednání vůbec nelíbí, až nakonec platíme 550 SYPeK na osobu. Raději bych dal těch nadbytečných 150 SYP našemu řidiči, který toho s námi pojezdil hodně, což zvláště v období Ramadánu není jednoduché. Obávám se totiž, že Džihát dostane stejně, jenom o tu přírážku více si namastí kapsu hoteliér. Hotel Cairo je pěkný, služby dobré, ale tohle evidentní natáhnutí nám trochu zkazilo dojem.

Podobnou historku jsem později četl i na webu Lonely Planet, takže se tohle neděje rozhodně poprvé. Řešení? Buď tvrdší pozice při dohadování nebo platba předem a vztyčený prostředníček na hoteliéra...☺

Náladu mně spolehlivě spraví jídlo, a to ne ledajaké, ale výborný falafel za 20 SYP kousek v bufetu u AliBaby a návdavkem baklava spolu s touláním se po noční Hamě. Náhodou jsme se dostali na místní stadión, kde tou dobrou měl patrně probíhat televizní přenos nějakého důležitého fotbalu, páč lidí se scházelo opravdu hodně. Rozhodli jsme se počkat, ovšem docela dlouho se nic nedělo, tak jsme to zabalili.

DENNÍ VÝDAJE: 550 SYP tour, 250 SYP ubytko, 40 SYP 2x falafel, 10 SYP ayran, 15 SYP0 vstup Serjilla, 10 SYP vstup Apamea, 25 SYP pití v Apamea

¹¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Qasr_ibn_Wardan

DAY 4 – HAMA, ALEPPO

Hamu jsme oproti původním předpokladům tak moc neprozkoumali, zato okolí máme slušně projeté, tudíž nás už nic neдрží a pěkně hned z rána míříme na **Aleppo**¹². Autobusák není dle mapy v LP nijak daleko, ale tentokrát jsme opět lenošní a bereme si taxi. Svádí hlavně cena, která je 35 SYP za oba, za tuto cenu by člověk v Česku do taxíku ani nenasedl.

Bus jede během pěti minut, za opět krásnou cenu 65 SYP, zvláště když se vezme v úvahu cestovní komfort nových autobusů čínské výroby. Sice by se nabízela ironie, ale opravdu tomu tak není. Autobusy jsou naprosto srovnatelné s těmi u např. Studentagency. Vůbec Čína se v regionu rozmáhá docela zásadním způsobem – silnice brázdí stovky čínských aut a dodávek *Made in China*, motorky snad ani z jiné země nejsou a ani počty autobusů nejsou nezanedbatelné. Vkrádá s otázkou, proč tato auta nebo autobusy nejezdí i v Evropě a zda cena není na úkor bezpečnosti, ale zde to funguje a rozhodně to do autobusové dopravy přináší velmi nečekaný komfort. Inspirován Marokem jsem měl představu prastarých vehiklů starých desítky let a ono je to trochu jinak.

Za necelé dvě hodinky přijíždíme do Aleppa, výstup klasicky na periférii, přímo do náruče místních taxikářů. Těm jsme tentokrát odolali, jednak z důvodu, že jsme díky několika orientačním bodům věděli, kam jít hledat hotel a také proto, že když jsme v novém městě, neznáme, kde co je a jsme tak mnohem snažší cíl k oškubání.

Od železnice přes autobusák to není k našemu vyhlídnutému hotelu pro batůžkáře – **Zahert al-Rabie** - nijak daleko, asi dvacet minut. Ani ne tak z důvodů finančních, jako spíše, že to chceme zkusit, bereme ubytko v dormitory na terase. Cena je 150 SYP, oproti pokoji za 550 SYP. K dispozici je matrace, slušný výhled a sprchy se záchody o patro níže.

Voda, průvodce a může se vyrazit do ulic. Zprvu je naším cílem “nová čtvrť” **Al-Jeida**, plná úzkých kamenných uliček, malých obchůdků a pravé atmosféry z otomanské éry. Jsou zde uličky nebo možná takové mini čtvrtě věnované např. jenom nábytku, textilu, zlatu nebo kovotepcům. Nahlížíme i do několika syrských a arménských kostelíků, které zde v poklidu existují vedle mešit a jen dokládají bohatou a dlouhou historii Aleppa. Při tomhle pobíhání a obdivování nezapomínáme ani na naše prázdné žaludky, ovšem jak už to bývá, nabídka není právě nejbohatší. Beru zavděk z hygienického hlediska zajisté značně podezřelým *lahmacunem* (malá masová pizza) a několika koláči. Petr, poté co mu odmítli prodat v jednom krámku pečivo s tím, že je Ramadán, odmítá jíst a drží hladovku. Zpátky k hotelu a do uliček starého Aleppa se vracíme přes obchodní bulvár ne nepodobný těm v západní Evropě. Módní butiky, drahé obchody s třeba, na muslimské a puritánské poměry, odvážným sexy prádlem.

I kdyby turista v Sýrii odmítal jíst cokoli místního z obav před žaludečním problémy, v jednom je třeba udělat naprosto zásadní výjimku! Tímto důvodem jsou neskutečné ovocné džusiky! Vše čerstvé a připravené přímo před očima, je libo ovocný mix nebo snad jenom pomerančový, banánový nebo mangový džus? Úžasné, těžko se po prvních locích popisují pocity. Jaká odlišná chuť, po sterilních šťávách tam daleko na Západě. Zde je za 25 SYP třetinka nebo za 40 SYP půllitr prvotřídního moku, čerstvého a osvěžujícího zároveň. Po tomto chuťovém zážitku plni sil vyrazíme vstříc místní Umájovské mešitě, takové menší a dle mého názoru útulnější variantě kolegyně z Damašku. Nepůsobí to zde tak turisticky a megalomansky, také se zde nevybírám vstupné a ani tu není tolik lidí. Rozpálený mramor pálí do nenavyklých chodidel, fotím a užívám si atmosféru, která zde panuje.

Jak se stává zvykem, foťák budí pozornost a kromě jiných i asi osmiletého klučíka, který za mnou beze slova přišel “se vyfotit”. Rád mu dělám radost, klučina je nadšen a hned běží zážitek sdělit opodál sedícímu tatíkovvi. Ten mu cosi šeptá, načež klučina přibíhá až úplně blízko ke mně a políbí mě na čelo. Ihned odbíhá a já neschopen slova jenom tak zírám a snažím se neusmívat tak tupě, jak se asi usmívám.

¹² <http://en.wikipedia.org/wiki/Aleppo>

Po Umájovské mešitě jdeme jenom na skok do vedlejší **Madrassa Halawiyya**, což je bývalá teologická kolej. Ta už není zdaleka tak udržovaná jako vedlejší mešita, o to více je zde ale vidět skutečné stáří.

Jak jsme navnaděni po předcházející džusíkové bombě, tak Petr kupuje rovnou litr šťávy z granátových jablek. Oba se docela těšíme na vyzkoušení nové a neznáme chuti, která nám záhy trochu ztrpkne. Totiž něco tak neuvěřitelně kyselého jsem v životě snad ještě nepil. Blíží se to citrónové šťávě a skoro mě z té “báječné“ chuti vyhrknou slzy.

Holt, ne vše nové je automaticky sladké a dobré...

Noříme se dále a dále do hloubky uzounkých uliček aleppského síku, obdivujeme malinkaté krámky s rozličným towarem a vůbec celkovou atmosféru, která zde panuje. Je to nádhera, kam se hrabe turistický Grand Bazaar v Istanbulu. Prolézáme nazdařbůh (nebo snad nazdařAlláh?) až k dominantě celého města, obrovské citadele, kde je však v úterý bohužel zavřeno. Petr to balí a jde odpočívat na hotel, já to zatím nevzdávám a ještě se chvíli toulám síkem, než mě únava také zmáhá. Po krátké pauze na hotelu mám namířeno na opačnou stranu, než kde jsme doposud byli, a to k místnímu vlakovému nádraží. Je to hlavně s ohledem na eventuální zítřejší trip do **Lattakie**, spojený s kupačkou v moři. Motivy pro tuhle zajížděku jsou dva: jednak se chci vykoupat v Středozemním moři a také se chci projet syrskými vlaky. Návštěva nádraží se ukázala být více než potřebná, páč údaje¹³ uvedené na netu¹⁴ zrovna moc těm skutečným neodpovídají. Jízdné i časy jsou jiné, obecně lze říct, že vlaky jezdí ráno a potom zase až večer. Cestou zpátky jdu přes docela příjemný a pěkný veřejný park a konečně také nacházím slavný **hotel Baron** (údajně zde pobývala Agatha Christie), který vypadá docela obyčejně a nezajímavě.

Večer se už nese v klidném rytmu, na večeri šiš (=mleté maso na jehle) v nedaleké restauraci (+ salát a chleba za 120 SYP) poté mrknout na rozsvícenou citadelu a zalehnout na matrace. Petrovi se daří rozbít si sklička od brýlí, a jelikož je tím pádem prakticky slepý, řeší se co dál, zda to nějak vydrží s čočkami nebo zkusí syrské očaře.

Po dlouhém váhání a přemítání je představa následujícího dne asi taková: Já mám namířeno směr **Lattakie**¹⁵, to znamená vlak v šest a následně na místě návštěva **Saladinova**¹⁶ **hradu (Qualat Sal'adin)** a vykopávek v **Ugaritu (Ras chamra)**. To vše zakončené kupačkou ve Středozemním moři. Petr (pokud něco uvidí) to v Aleppu balí a jede směrem východním do **Raqqy**¹⁷, mrknout na **Rusafu** a vykoupat se v **Assádově přehradě**.

DENNÍ VÝDAJE: 65 SYP bus Hama-Aleppo, 17,5 taxi Hama, 150 SYP ubyto, 120 večere, 25 SYP dusík, 15 SYP limonáda v plechovce

¹³ <http://www.seat61.com/Syria.htm>

¹⁴ http://www.cfssyria.org/en/national_trips.htm

¹⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Lattakia>

¹⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Saladin>

¹⁷ <http://en.wikipedia.org/wiki/Raqqa>

DAY 5 – LATTAKIA (QUALAT SAL'ADIN, UGARIT A MOŘE)

Vstávat v Sýrii v 5:15? Nesmysl? Stávají se i horší věci. Důležité je, že v dostatečném předstihu stíhám doklusat ještě potměným městem na nádraží, kde je oproti městu dosti živo. U okýnka, kde vytuším prodej lístků, si za rozumných 70 SYPů kupuji jízdenku a hned s ní mažu na perón. Tam mě ovšem bdělý strážník nepouští! Čím jsme se provinil? Nemám razítko na druhé straně lístku, což znamená jediné – nejsem zapsán a řádně zaregistrován do knihy pasažerů. Zpátky do o poznání větší fronty, kde mě s připraveným pasem nezbývá nic jiného, než se obrnit trpělivostí a jenom tak pro sebe mumlat něco o přebujelé syrské byrokracii. Napodruhé je již naštěstí vše v pořádku, sice ještě potřebuji pomoc při hledání vagonu a místa (lístek je komplet v arabské hatmatilce), nicméně se daří a může se vyrazit. Jízdenku jsem dostal do druhé třídy a, jak později zjišťuju, dokonce se studentským tarifem, aniž bych cokoliv u zmíněné pokladny žádal. Buď jsou všichni cizinci automaticky za studenty v druhé třídě nebo mně ještě studentský život a prázdná kapsa koukají z očí.

Syrský vlak – přiznám se, že nebýt informací z Internetu, tak mám představu asi jako každý: Jedná o prastaré a oprýskané vagony sovětské výroby tažené dýchavičnou lokomotivou na uhlí. Je to trochu jinak, alespoň na hlavních tratích, které jsou v řídké syrské železniční síti skoro všechny. Jsou zde nasazeny nové motorové jednotky korejské výroby, takové “motorové pendolino“. Každá souprava je tvořena šesti vagony, z nichž pouze jeden je druhé třídy, zbylých pět je první třída. Rozdíl je sice minimální, ale i tak většina cestujících jezdí v první třídě. Pro toho, kdo je zvyklý na koženkový luxus, je i syrská druhá třída vlastně třídou první. Podobné je to i s nádražím – samý mramor, všude čisto a uklizeno. Jako už v několika předchozích spiscích z cest se opakují, jaký rozdíl oproti některým evropským zemím.

Pár minut po rozjezdu začíná steward – no postarší železničář v montérkách – rozdávat bonbóny a následně přijde řada i na kávu nebo čaj, což v době Ramadánu asi nedochází velkého ocenění.

Cesta trvá asi 2,5h a je tím pádem nečekaně rychlejší než autobusem I kdyby to bylo pomalejší, tak komfort a pohodlí železnice je někde jinde než stísněný autobus, a k tomu ten úžasný přejezd hor. Jsem spokojený pasažér. Jak už je skoro zvykem, cestu mi zpříjemňuje někdo z místních, tentokrát je to student university v Aleppu. Anglicky sice tradičně nic moc, ale snaží se. Vyměňujeme si telefonní čísla a já dumám nad tím, jestli bych si pro tyto kontakty s místní omladinou neměl koupit nový mobil, můj sešlý Siemens působí proti nejnovějším Nokiím trochu divně.

V ranní Latakii nemám moc v úmyslu se zdržovat, naopak – potřebuji se pokud možno svižným krokem dostat někam k autobusáku a hlavně najít minibus do **Al-Haffa**, odkud by to již měl být kousek (6 km) k **Salladinovu hradu**. Minibusy nejezdí úplně z místa, které uvádí LP, ale z chaotického nádraží u fotbalového stadiónu. Za 45 minut na sedadle smrti (tento výraz při zběsilém předjíždění dostává zcela nový rozměr) a 10 SYPeK jsem na místě. Zde vyvstává problém návštěvy Salladinova hradu pro nás batůžkáře. Hrad je od města trochu z ruky, takže je možno buď dusat pěšky nebo si vzít taxi, případně stopnout motorku. Mezičas mám slušný, takže volím vycházku, což, jak se hned ukazuje, není ve vedru žádná selanka. Za necelou půlhodinku jsem sice díky místní zkratce skoro na dosah hradu. Na dosah proto, že sice si můžu hrad pěkně vyfotit, ale jinak mě od něj dělí ještě slušná rokle a následný kvalitní výšlap. Možnosti stopu jsou při prakticky nulové dopravě vyloučené, takže se rozhodují rychle: pohled z dálky stačí a honem se koupat. Únava dělá svoje, tak nazpět беру motorku (20 SYP) a hnedle minibus, který odjíždí v podstatě okamžitě. Na rozdíl od cesty sem, nyní sedím vzadu vklíněn mezi sedačkami, takže se prakticky nemůžu ani pohnout a docela se koupu ve své vlastní šťávě. Aspoň že bus zastavuje na tom samém autobusáku, vím tedy, kde zhruba jsem, a tím pádem jsem ušetřen zmatečného pobíhání kolem. Na ulicích totiž ve

většinou případů chybí jakékoliv popisky a když už jsou, tak často jen v arabštině, jen sem tam i v latině. A spoléhat na pomoc místních? V tomto případě nikoliv, páč jednoduše nikdo z nich neumí číst v mapě a ukázat, kde se právě nacházíš.

Minibusy směr **Ras Shamra (Ugarit)** mají dle LP odjíždět odkudsi ze zástavby za budovou školy. Jaké je moje překvapení, když tomu tak skutečně je! Cesta trvá asi 20 minut a stojí 5 SYPeK. **Ugarit**¹⁸ (místní název **Ras Shamra**) je archeologické naleziště kam bych normálně asi nešel (vstup 150/10 SYP), ovšem je zde moře, tak proč ne. Moc požitků z prohlídky v poledním žáru nemám, tak raději spěchám k tomu vytouženému moři, což není tak úplně jednoduché, páč zde jsou samé oplocené sady nebo vojenský prostor. Nakonec se zdařilo, i když celou dobu jsem měl takový nejasný pocit, že jsem přece jenom v tom vojenském prostoru. Naproti ve vojenském táboře bylo totiž pořád docela čilo, takže jsem čekal návštěvu, naštěstí si mě asi nevšimli, nebo spíše jsem v tom vojenském prostoru nakonec nebyl.

Krásné koupání, nikde nikdo krom pár rybářů, teplá a čistá voda, prostě pohoda a klídek. Tři hodinky uběhnou tím pádem docela rychle, a jelikož chci stihnout vlak o půl šesté, tak honem zpět do vesnice a busem (s tím samým řidičem!) zpět do **Lattakie**. Jede se asi ve třech, ale i tak platím stejně, pouhých 5 SYPeK. Chlapík mě vysadil trochu mimo dění, takže se nejen vlastním přičiněním lehce ztrácím, naštěstí se zase nalézám a vlak o půl šesté tak akorát stíhám. Už zkušeně jdu nejdříve k prvnímu okýnku koupit lístek, potom vedle nechat potvrdit a hurá do vlaku a opět do mojí oblíbené druhé třídy. Situace u nákupu byla tentokrát trochu odlišná, pořád mě nutili 1.třídou a nějak nemohli za pokladnou pochopit, že chci opravdu druhou třídu. Nešlo ani tak o cenu, 1.třída stojí 130 SYP, ale spíše o to, že jsem v té chvíli měl v peněžence tak akorát na tu druhou třídu. Jo, když někdo mění dolárky jen po částech...

Po obligátních záležitostech jako bonbóny a čajík za mnou přichází takový knírkatý chlapík a dosti lámanou angličtinou mně sděluje, že mám jít za ním do první třídy, že tam je to lepší a že s průvodčím to zařídil. Proč ne, nemám ve zvyku podobné nabídky odmítat, tak poslušně klušu až do prvního vagónu a první třídy. Chlapíci, dětský lékař a ředitel továrny na spodní prádlo, jsou dosti *fine*, s angličtinou je to sice slabší, ale nějak se domlouváme.

Snad hodinu jedeme v naprostém šeru, páč někde u Lattakie jsou evidentně obrovské lesní požáry – obzor je jedna obrovská výheň s sem tam vyskakujícími plameny. Já jsem z toho docela paf, moji společníci nikoliv, sice jim hoří jedny z mála lesů, co v Sýrii jsou, ale asi na to jsou zvyklí.

Jen co se někdy kolem sedmé (čas jídla v době Ramadánu) vzbudím z poklidného klimbání, jsem ke svému překvapení zahrnut hrozny, banány, broskvemi a horou čerstvých pistácií. Odmítnout se samozřejmě nedá, zvlášť když vidím, jakou z toho mají pánové radost. Děkuji tedy o sto šest a jsem rád, že mohu zažít takovouhle upřímnou lidskou pohostinnost.

V Aleppu jsme na minutu přesně, pánové mně ještě nabízejí odvoz, ale s díky odmítám, rád se do hotelu projdu.

Na večeři nějaké masové koláče, kebab a ovocný džusík. Závěrem internet za 100 SYP/hodina a spát.

Petr kvůli rozbitým brýlím nakonec do **Raqyqy** nejel, ale byl na výletě kolem Aleppa. Původní plán na sraz v Deiru padá, zítra tedy Citadela, súky a bus do **Deiru**.

DENNÍ VÝDAJE: 70 SYP vlak Aleppo – Latakia (2x), Lattakia – Al-Haffa 10+10 SYP, 20 SYP motorka, 5+5 SYP minibus Lattakia – Ras Shamra, 35 SYP 2 banány+pití, 25 SYP voda, 150 SYP ubytko, 100 SYP 1h na Internetu, 25 SYP ovocný džus

¹⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/Ugarit>

DAY 6 – ALEPPO, DEIR AZ ZOR

Druhá noc v dormu na terase a poznatek, že ve spacáku se spí podstatně lépe než jenom tak pod prostěradlem, přece jenom k ránu teplota klesá třeba i pod 20°C. Plán dnešního dne nijak zvlášť zážitkový není – Citadela, Súk s nějakým nakupováním a odjezd směr **Deir**.

Hostel **Zahrat ar-Rabie** je klasický batůžkářský hotel, vše je zde fine, ale přece jenom jedna věc se mě úplně nepozdávala, a to, že je zde vše takové dosti formální. Když odjíždíme, tak si třeba nemůžeme nechat bágly v prakticky prázdné dormitory (kde se ty dva dny pobytu normálně bez dozoru povalovaly), ale musíme je dát do speciální *luggage room*. Nebo se platí striktně dopředu apod. Nejlepší na takovém místě je asi fakt, že zde člověk potká plno dalších *travellerů*, pozná nové lidi, zjistí plány a zkušenosti těch více zcestovalých. Má to svoji atmosféru, to bezesporu.

Jak už je naším syrským ranním zvykem, vyrážíme bez snídaně (je Ramadán přece!) směr **Citadela** (vstupné 150/10 SYP), která byla včera zavřená. Přiznám se, že jsem od citadely celkem nic moc nečekal, o to více jsem byl překvapen. Přece jenom je to opravdová dominanta Aleppa, takže výhled do různých stran je přímo ukázkový (včetně smogu a oparu). Sice vevnitř probíhá (a ještě asi dlouho bude) rekonstrukce, ovšem i tak vše stojí za prohlídku. Petr stále celkem nic moc myslím nevidí, brýle jsou stále v opravě, ale mělo by to být dnes hotovo. Akorát před odjezdem na **Deir**, ovšem ještě předtím je na plánu súk a nějaké moje nákupy. I přesto, že mám před sebou ještě deset dní na cestě, docela rád bych něco koupil, páč je zde určitě lepší výběr jak v Damašku a ceny asi budou taky nižší. Nejdříve mám zálsk na olivová mýdla, беру dva kousky za 100 SYP (z původních 200SYP), což se mně zdá docela slušná cena vzhledem k ceně jednotlivých mýdel. Pokračuji malou peněženkou, kterou jsem měl už vyhlídnutou v Turecku, zde za 50 SYPeK a vše zakončuji místním červeným arabským šátkem. U tohoto stánku jsme snad nejdýl. Chlapík nám ukazuje plno šátků různých druhů a kvality a třeba nám také vysvětluje, jaké národy nosí které šátky. Ty levnější a evidentně méně kvalitní jsou asi za 100 SYPů, ale nejedná se patrně o čistou bavlnu. Ty dražší jsou za počáteční cenu kolem 400 SYP. Rozdíl v kvalitě je na omak znát, celkem určitě se jedná o bavlnu, otázka je kolik za to dát, abychom byli oba dva spokojeni? Výsledná cena je nakonec poloviční, tedy 200 SYP. Já jsem spokojen, páč šátek tohoto typu je pořád u nás několikanásobně dražší a pan prodavač zajisté také neprodělal. Po nákupech na hotel a honem na **Pulman terminal**, **City bus terminal** je sice blíž, ale údajně odtamtud bus na Deir nejede. Ještě než jdeme na nádr, se stavujeme na docela echt arabském trhu, že koupíme nějaké ovoce. Petr šel nakoupit a já budu plnit svoji fotografickou misi. Ovšem jen jak vytáhnu **Nikona** a začnu se ochomýtat kolem, už jsou tu první zájemci o vyfocení. Jiné možnosti než jim vyhovět není, tak proč ne. Toho si přirozeně všimají další a další, že chtějí také fotit. OK, proč ne. A další. A další. Každý se chce podívat na displej nebo se nechat vyfotit, až je najednou těch rukou kolem trochu moc, počítám, že takhle to bude v Indii. Légrace končí (opravdu nechci mít domatlaný objektiv a zničený foťák, případně o něco v té věřavě přijít) a tak raději utíkám o pár metrů pryč. Focení vzdávám, příště jedině s nějakým teleobjektivem, lidem to pak nedocvakne a dá se fotit. Zblízka buď vznikají křečovité pózy nebo se fotit nedá, případně to samotní aktéři rezolutně zakážou. Petr sice nemusí odmítat nabídky na vyfocení, zato měl spíše odmítnout nabízené hrozny...aneb jak jedna kulička vína dokáže zatočit s evropským žaludkem...☺

Na autobusáku nijak dlouho čekat nemusíme, už za 20 minut sedíme v buse a za stejnou cenu jako je v LP (135 SYP) vyrážíme na východ. Ramadán neramadán, s vidinou několika hodin v buse je hlad přednější. Velmi podezřelý (ale výborný) falafel a ayran. Dohromady tak za 15 Kč.

Dálnice, poušť a zase dálnice a zase poušť, obrázek cesty se moc nemění. Jak míváme **Raqqu**, aut ještě více ubývá (jedno za několik minut), vpravo i vlevo opět nečekaně poušť a takhle až

do šesté hodiny, kdy přijíždíme do **Deir az Zor** ¹⁹(zkráceně **Deir**). Při východu z autobusáku mě rukou zastavuje jakýsi chlapík v kožené bundě, říká něco jako “Police“ a přitom se divně usmívá. Mám ho za nějakého moc vtipného taxikáře, ale on se překvapivě nedá jen tak odstrčit a kupodivu je to opravdu policista a dokonce ten tajný. Průkaz mně sice neukázal, dosvědčení uniformovaného strážníka musí stačit. Ne, nic jsme neprovedli, ani ty drogy se nenašly, jsme jen trochu blízko Iráku a každý cizinec se musí při příjezdu do města zapsat u policie a nahlásit, v kterém bude hotelu.

Frajersky si tentokrát nebereme taxík, orientace zde není nijak složitá, páč centrum (skoro miliónového města) není nikterak rozsáhlé. Po zhruba 300m odbočit doleva na hlavní třídu a po ní až na náměstí, tam doprava a už jsme u dvou místních hotýlků: Al-Kabir a **Al-Jamia Al-Arabia**. Je to prašť jak uhoď, Al-Kabir je o malinko dražší, zato má asi o fous lepší pokoje. My bereme ten druhý s delším názvem, za 400 SYP za pokoj. Vše docela ošuntělé, záchody a sprcha jsou na chodbě, tak aspoň, že balkón zde máme. Pan hoteliér umí jen lámaně anglicky, ale i tak se docela snaží. Ukazuje nám kde co je, kam jít na jídlo a co kde najdeme. K tomu ještě výborný čajík na přivítanou. Je zřejmé, že sem už tolik lidí jako na hlavní syrské trase (Damašek – Aleppo) nezavítá.

Večerní program začíná být, pomalu ale jistě, lehce fádní. Lítáme po městě a hledáme něco k jídlu. V **Deiru** je to ještě složitější než jinde, zde totiž prostě nic není. Nepomáhají zaručené tipy hoteliéra, ani tipy v LP, ani tipy místních, vše je kolem osmé a deváté zavřené. Při hledání končíme až kdesi na periférii na přeslazeném čajíku, já už sil na další dusání tmou nemám, za to Petr ano, tak se dělíme.

Petr se nakonec vytoužené večere dočká, já též – kebab za 25 SYPů a plněné placky tak za podobnou cenu.

Ještě před “jídlm“ jsme byli mrknout na **Eufkrat**²⁰, v místním znění **Al-Furat**, lépe řečeno na most přes Eufkrat (*suspension bridge*). Most je to pěkný, ale kolem jaksi mrtvo. Korzo se slibovanými stánky s jídlm se nějak nekoná.

Dopsat deník, spát a zítra na Irák...

DENNÍ VÝDAJE: 150 SYP ubyto Aleppo, 200 SYP šátek, 50 SYP peněženka, 100 SYP mýdla, 30 SYP falafel+ayran, 135 SYP Aleppo – Deir, 15 džus na odpočívadle, 25 SYP kebab, 20 SYP placky

¹⁹ http://en.wikipedia.org/wiki/Deir_ez-Zor

²⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Eufkrat>

DAY 7 – DEIR, DURA EUROPOS, MARI, ABU KEMAL

Probouzím se opět docela brzo, přece jenom by byla škoda se jen tak povalovat, tak hned vyrazím do ulic. Chci jednak sehnat něco k snědku na snídani a zbytek dne, kdy se budeme potloukat někde pouští, kde bude sotva nějaká voda, a také bych rád udělal nějaké pěkné fotky probouzejícího se města, jeho obyvatel a veškerého života kolem.

Život v **Deiru** začíná tak kolem sedmé, některé obchody pomalu otvírají, v jiných jako je obchod s masem, se zrovna chystají... jatka v přímém přenosu. Některá zvířata na svůj ortel ještě čekala, zatímco opodál už probíhalo stahování a porcování. To vše samozřejmě přímo na chodníku, hned vedle kupy zakrvavené ovčí vlny. Exkluzivní podívaná, zajímavá svým podáním, ovšem nikoliv nějak šokující, mám dojem, že do tohohle prostředí to patří. Je mně jasné, že tohle je vděčné téma, zvláště ve striktní hygienou postižené Evropě, takže se snažím pokud možno nenápadně něco zajímavého vyfotit. S mým seťákem a jeho přiblížením to mocka nejde, jedno foto se daří, při druhém jsem prozrazen a vypuzen. I tak je ranní **Deir** plný zajímavé a roztodivné směsky lidíček – Arabové, Kurdové, uprchlíci z Iráku a další. Na náměstí probíhá patrně každodenní burza práce. Dělníci s lopatami zde posedávají a čekají na svoji příležitost. Zase po mně chce plno lidí, abych je vyfotil, rád vyhovím, zde je vše s úsměvem. Není mě proti mysli jim udělat radost, zvláště když vidím, jak je potěší vidět se na displeji foťáku.

Po devátý jdeme směr menší autobusák, odkud vyjíždí spoje na **Abu Kemal**²¹, tzn. směr **Dura Europos** a **Mari**. Partička Čechů z Chomutova vyrazila dle našeho pana hoteliéra asi už před hodinou, tak jsme docela zvědaví, zda se po cestě někde potkáme. Nejdříve nezbytné zapsání na policejní stanici, nahlásit, kam máme namířeno, a může se vyrazit. Na mapě se to zdá kousek, ale asi tak to úplně nebude, páč se má jet skoro dvě hodiny a cena je 55 SYP (cena až do **Abu Kemal**, platí se paušál).

Po kvalitní silnici na Irák! ☺

Dura Europos²² je vidět pěkně zdaleka, včetně cedulí, to ale náš řidič ignoruje a vesele to žene kupředu. Zastavuje nakonec až na naše hlasité upozornění, kousek jsme si zajeli, ale není problém, střihneme to zkratkou. Začíná být opravdu solidní vedro a na řadu přichází můj zbrusu nový arabský šátek. Spolu se slunečními brýlemi a značně neumětelským uvázáním to působí asi spíše legračně, ale co, účel světí prostředky. Vstupné 150/10 SYP, nikde nikdo, jen my, několik tisíc let staré pozůstatky města a nedaleká řeka Eufrat. Mohutnost pozůstatků, zvláště pak hradeb a všeho co je blíže řece, mě překvapila, stojí to za projití a prozkoumání. Bohužel to prozkoumání se mně tak úplně nepovedlo, páč jakmile jsem spatřil řeku, neměl jsem na mysli nic jiného než koupačku. Minulý rok padl **Tigris**²³, letos je na řadě **Eufrat**. Dolů k řece je to mezi políčky kousek (docela by mě zajímalo co zde pěstovali, neboť rostlina nebyla podobná ničemu, co běžně znám), ovšem voda na první pohled nic moc, na břehu bahno a (bohužel i zde) plno odpadků. Koupou se tu také tři místní, u kterých jsme vzbudil značnou pozornost, až lehounce nepříjemnou. Domluva v tomhle případě byla už naprosto nemožná, tak jsem aspoň jednoho vyfotil, jak skáče ze zbytků starého mostu, a jinak jsem čekal, až dorazí Petr, páč foťák a všechny peníze bych na břehu nerad nechal bez dozoru. Nemyslím si, že by se něco stalo, ale přece jenom. Borci nás ještě chvíli očumovali u převlíkání, až konečně pochopili, že s náma moc sranda nebude a konečně vypadli. Bylo to větší pokoupaní jak v Tigridu, voda byla příjemně teplá, ovšem proud byl docela silný, a tak jsme tam dlouho nevydrželi. Je to stejně hlavně o pocitu: “Koupu se v Eufratu”.

Nazpět na silnici nás hodili chlapíci z petrolejářské firmy (dle jejich měření je Eufrat čistá řeka, sice bahnitá, ale bez chemikálií), co mají kousek dál jakousi laboratoř, a my se najednou

²¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Abu_Kemal

²² http://en.wikipedia.org/wiki/Dura_Europos

²³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Tigris>

ocitli uprostřed pouště, skrytí pod jediným keřem široko daleko a čekající na stopa do **Abu Kemal**, páč už tak nějak nemáme co pít a moc se nám nechce **Mari** takhle bez vody riskovat. V **Abu Kemal** (poslední město před hranicemi s Irákem, které jsou asi 7 km daleko) jsme dokoupili vody, když nás odchytili prodavači melounů, že máme jít posedět. Tradičně jsme pověděli, že jsme “Čííík“ a tím konverzace de facto skončila. No aspoň, že jsme dostali super meloun a mohli posedět pěkně ve stínu.

Po občerstvení honem na stopa. První pokus se zrovna nezdařil, chytli jsme starý busík, který s náma jel na konec města a zase se vrátil na místo, odkud jsme vyjžděli s tím, že tady je taxi do **Mari**. Zase ta jazyková bariéra. Ovšem 3 USD se nám platit nechtělo, takže pokus č.2. Ten už je vydařenější, zastavil nám veterinář z Deiru, který nás hodil až přímo ke vstupu. **Mari (Tell Hariri)**²⁴ je archeologické naleziště, na kterém se nacházejí pozůstatky města sahajícího až do 5000 BC.

Musím říct, že **Mari** mě tak, jako **Dura Europos** neuchvátilo. Má to sice svoji váhu pohybovat se v místech, jehož historie sahá až tak hluboko do historie, ale už mně přece jenom jistá starověká představitivost chybí. Je to prostě místo spíše pro archeology a nadšence, i když neříkám, že zde bylo špatně.

Jak tak postáváme a čekáme na silnici směr Deir, až něco pojede, tak Petr vykládá něco o tom, že v pátek po čtvrté hodině odpolední a ještě v době Ramadánů je snad nejhorší čas ke stopování. Aut jezdí málo, minibusy žádné a jsme kousek od Iráku. Čekáme půl hodiny, možná tři čtvrtě (takže úspěch), než nám zastavuje dvojka Arabů ve sněhobílém (jsme čtyři v kabině pro dva, vládne dost šílená konverzace, ale hlavně si vyměňujeme čísla mobilů – je jasné, že nikdy se volat nebude, ale je to místní specialitka. Asi se potom chlubí, kolik mají čísel na různé cizince, nevím). Borci bohužel nejedou až do **Deiru**, přeseďme tedy někde na půl cesty do prvního minibusu, který nás kousek veze do další dědiny, odkud by už měl jet bus přímo tam, kam chceme. Cestou potkáváme snad prvního Syřana, který umí výborně anglicky, je to místní učitel angličtiny (jak jinak), skvěle se s ním vykládá, konečně máme možnost se více dozvědět nejen o běžných věcech, které hýbou Sýrií, ale i např. to, jak je to zde v otázce kluci versus holky, svatba, Ramadán a další. Chlapík nám automaticky i přes náš odpor platil cestu a ještě jsme obdrželi pozvání na další den na večeři, což jsme museli s lítostí odmítnout, páč budeme tou dobou už někde v **Palmyře**.

Tohle je nevýhoda cestování, které má svůj itinerář a jehož dny jsou pevně určeny. Mít více času, tak určitě zůstanem, přes den uděláme nějaké další výlety a večer přijmeme pozvání na večeři.

O večeři si můžeme opět nechat jenom zdát, po sedmé není nikde ani noha a já už docela šilhám hlady. Čekat na devátou a pozdější hodinu se mně a mému žaludku nechce, beru zavděk sladkým lístkovým pečivem a žlutým melounem (25 SYP). Brzo spát, vstáváme na šestou a jede se směr **Palmyra (Tadmor)**.

DENNÍ VÝDAJE: 55 SYP bus směr Dura Europia, 10 SYP Dura Europia, 20 Syp Mari, 2 vody a džus – 80 SYP, 200 SYP ubytko, 25 SYP meloun, 40 SYP sladké koláčky

²⁴ http://en.wikipedia.org/wiki/Mari,_Syria

DAY 8 – DEIR, PALMYRA

Ranní ptáče do **Palmyry**²⁵ dříve doskáče. Od kluků z Chomutova máme zjištěno, že první bus směr **Palmyra**(Damašek) jede v sedm ráno. Budík tedy pěkně na šestou a tak akorát na čas klušem s plnou polní na autobusák. Informace byla správná, jenom ten bus je takový jiný. A cena je taky jiná – 125 SYP, na Sýrii docela dost. Důvod je zřejmý, jedná se o VIP bus s koženými sedadly (spíše křesly) a jenom s třemi řadami sedadel oproti normálním čtyřem. Ještě tu přibyla klimatizace i na okna a tím asi výčet rozdílů končí. S pasy je to tentokrát rychlé, asi si nás jenom odškrtl, že odjíždíme a hned jsme mohli vyrazit.

Za dvě hodinky jsme v Palmyře, zde ještě žádný autobusák nepostavili, takže staví na okraji u **Sahara Café** a nám nezbyvá opět nic jiného než se správně zorientovat a vyrazit pěšmo směr hotely. Zorientování se nám zrovna moc nedaří, několikrát bloudíme, musíme se ptát místních (Chlapík z obchodu měl podmínku: nejdříve foto a potom vám poradím. Jak řekl, tak se také stalo.) a teprve napotřetí jdeme tím správným směrem na centrum. To není nic jiného než jedna ulice plná turistických hotelů a turistických restaurací. Zdá se již docela po sezóně (hotely jsou prázdné a je tu docela mrtvo), zkoušíme pár tipů z LP, až nakonec zakotvíme v **hotelu Baal Shamin**, který vede nearabsky vyhlížející zrzavý Arab. Bereme dormitory (což je normální několikolůžkový pokoj, kde jsme sami) za 125 SYP. Myslím, že tohle je patrně to nejlevnější ubytko, co jsem zažil: 2,5 USD je cena, která se bude těžko trumfovat.

A zase to jídlo! Žádný pekařství, nikde nic! Nakonec po vzoru Petra беру trs banánů, které slouží jako taková první pomoc, než konečně najdu bistro, kde si můžu dát sendvič a koupit něco k pití. Ceny jsou zde lehce turisticky nadsazené, voda za 35 SYP a stejně tak sendvič, ovšem není to nic tak hrozného, co by naše peněženka nevydržela.

Petra zase nějak zrazuje zdraví a kondice, tak si jde raději dáchnout a mně nezbyvá nic jiného než vyrazit. Je totiž kolem jedenáctý, začíná se dělat opravdu velmi vedro, ideální čas na to vyrazit mezi rozžhavené ruiny. První dojem: “Hmm, to už jsme viděl v Apamea...“. Nicméně! Druhý dojem: “Super!“ Čím více si vše procházím, tím více se mně tady líbí. Přispívá k tomu také to, že tu jsem prakticky sám, sem tam se zastaví nějaký prodavač na motorce, ale jinak klídek a hlavně žádní důchodci v klimatizovaných autobusech.

Palmyra jako celek je nyní stále zadarmo (nedělám si iluze, do několika let bude celý areál zpoplatněn) s tím, že **Belův chrám**, mini amfiteátr a *arabic castle* (**Qualat ibn Ma'an**) jsou zpoplatněné. Citadelu máme v plánu večer při západu slunce, jdu se tedy mrknout nejdříve na Belův chrám. Jako obvykle se pánům u vstupného můj ISIC příliš nepozdává a jako obvykle mě nakonec pouští pěkně za 10 SYP. Belův chrám je pěkný, hlavně dělá dojem svojí rozlohou a velikostí, ale jestli až zase tak moc stojí za normální vstupné (vzhledem k tomu, jaké nádhery jsou okolo), to si nejsem úplně jist.

I přes aplikaci arabského šátku vedro už začíná být lehce nad mé síly a také jsem dopil všechnu vodu, tak po další hodině bloumání opouštím areál a jdu na pokoj vystřídat Petra. Chci využít siesty k sehnání pohledů (v Sýrii docela problém, kvalita reprodukce je otřesná, mnohem horší, než kdybych si ty pohledy tiskl doma), což zde není moc lehký úkol, naštěstí jeden zdařilý kus nacházím a mohu jej tak rozeslat, jak mně povinnost velí. Pohledy jsou napsány, ale pošta má zavřeno. Na otázku, zda bude dneska pošta ještě otevřena, mě na informacích odpověděli, že možná jo, ale neví kdy.

S dostatečnou zásobou vody vyrážíme na druhou část dnešního průzkumu: zadní část kolonády, hrobky a nakonec kolem šesté na místní citadelu (*arabic castle*) s hojně vychvalovaným západem slunce nad Palmyrou. Hrobek je tu plno, většina ale už dávno zavřených a zazděných. Původně byl plán, že na hrad pojedeme taxíkem, ale Petr mě překecává, že půjdeme pěšky a musím říct, že jsme rozhodně udělali dobře. Z dálky se to zdálo docela náročný, ale nakonec jsme to vyběhli tak za dvacet minut a to jsme ještě každou

²⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Tadmor>

chvíli zastavovali na focení. Úžasné scenérie a famózní výhled s prodlužujícími se stíny, na pozadí hrad zalitý zapadajícím syrským sluncem, vepředu majestátní Palmyra a v dáli oáza. *Priceless*.

Hrad (citadela, arabic castle nebo **Qualat ibn Maan**, vstup 75/10 SYP) už takový odvaz zblízka není. Sice krásně položený, ale přece jenom takový jednoduchý hrad, ovšem s parádním výhledem. Společnost nám dělá zájezd Japonců, ti jsou prostě všude. Západ slunce nad **Hasankeyfem**²⁶ (viz Turecko 2006) zůstává nepřekonán a asi ještě dlouho zůstane. Pokochat se, vyfotit a honem na večeri, páč půl sedmá už odbyla (může se jíst...).

Jdeme společně s klukama z Chomutova (Petr, Petr, Josef a Libor) do jedné z mnoha turistických restaurací, páč nic moc jiného zde není. Pověštinou dáváme různé varianty místního jídla zvaného **mansaf**²⁷. Na skopové nějak zvlášť chuť nemám, tak volím jistotu v podobě kuřecího. Mansaf je přeloženo takové rizoto s kousky kuřecího masa (bez chuti, dělané nad párou) a k tomu jogurtová omáčka, do které se maso namáčí. Dobré, ale za 250 SYPů to nestojí.

Den zakončujeme v bistru se sendviči nad třemi jordánskými kousky (Philadelphia beer, místní nemají a já tak přicházím o možnost vychutnat si syrské pivo), které jsou překvapivě dobré a silné. Žádná velká pařba se samozřejmě nekoná, máme svoji zodpovědnost!:) Čeká nás ranní vstávání na východ Slunce spolu s focením a v devět odjezd na Damašek, odkud buďto pojedeme rovnou do **Ammánu** nebo se stavíme do **Bosry** a do hlavního města Jordánska se dostaneme skokově.

DENNÍ VÝDAJE: 200 SYP ubytko, 125 VIP bus Deir – Palmyra, 2 x 35 sendvič, 2 x 35 SYP voda, 50 SYP 3 banány, 10+10 SYP vstupné, 300 SYP jídlo, 3 x 75 SYP piva

²⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Hasankeyf>

²⁷ <http://en.wikipedia.org/wiki/Mansaf>

DAY 9 – PALMYRA, DAMAŠEK, AMMÁN

Dneska máme v plánu si pěkně přivstat a přivítat nový den na palmyrské kolonádě. Budík mám nastaven na šestou, kdy odhaduji, že by mohlo svítat. Sice svítá, ale je opar, takže smůla, opět zaleháváme a ven jdeme až kolem sedmé.

Opar přetrvává, takže trochu zklamání, ale pořád na focení lepší než brutální polední žár, kdy se Slunce odráží od kamenů a výsledkem je mnohdy přepálená fotka. Ještě registrujeme jednu změnu oproti včerejšku: vydatně fouká a to není na planině, jakou je Palmyra, zrovna příjemné. Pobíháme na místě ještě asi hodinku, tak akorát na čas, abychom se vrátili do hotelu pro věci, zaplatili a taxíkem na autobusák u **Sahara Café**.

Taxíky v Palmyře jsou skutečnou raritou. Jezdí zde povětšinou pekelně staré mercedesy, odhadem nějaká padesátá a šedesátá léta, ale kupodivu ještě v docela slušném stavu. Jízdné k Sahara Café je 50 SYP, na hrad je to údajně 100 SYP za auto. Smlouvání je asi v omezené míře možné, ale spíš u taxi platí heslo: “Nezaplatíš, nechceš, nejedeš”.

Jedeme opět s tou samou společností (Al Riyad) a jejich VIP busem za 125 SYP. Pohodlné to zde je, ovšem klimatizace v dnešním buse je tak na úrovni české Karosy, takže se docela slušně vaříme (nějak jsme zpohodlněli). Za dvě upocené hodinky přijíždíme do Damašku na nádraží **Harasta** (úplně jist si tím nejsem, přijeli jsme odjinud). Po litém boji s taxikáři, kdy nabídka střídá nabídku a skoro se o nás poperou, jedeme nakonec za slušných 25 SYP na osobu na druhý konec Damašku na nádraží **As-Samariya**, které je náhradou za zrušené **Baramke**. Je to zde o poznání modernější než na Harasta, celé se dělí na tři části – v první čekají servisy do bezprostředního okolí Damašku, ve druhé jsou autobusy na jih a do Ammánu či Bejrútu a ve třetí čekají řidiči amerických korábů na cestující do Libanonu a Jordánska. Pro nás je nejzajímavější část číslo jedna (konečně jídlo!) a část druhá, odkud odjíždí naše autobusy. Zjistit, které společnosti a kdy jedou směr Ammán, není nic těžkého. Jsou dvě a jedou vtípně v ten samý čas (7:00 a 15:00) a za stejnou cenu (350 SYP na osobu). Čas odjezdu není opravdu moc výhodný, máme více než dvě hodiny čekání, takže zvažujeme variantu, zda nejít do **Bosry** ve dvě a odtud se potom nějak dostat do **Ammánu**. Nakonec se rozhodujeme jet rovnou do Ammánu, varianta Bosra by totiž mohla krásně dopadnout tak, že zatvrdneme někde na syrsko-jordánském pomezí a do Ammánu se dnes vůbec nedostaneme. Celkově je zde přes den doprava výborná, pořád něco jede a prakticky se nečeká, o to horší je to k večeru, kdy frekvence aut, minibusů a autobusů výrazně klesá. Čekání v klimatizované hale je dosti nuda, zpestřovaná snad jenom studentkami damašské univerzity, které jsou přece jenom lehkým nezahaleným osvěžením oproti zbytku země. Kluci tvrdili, že viděli jen dvě hezké Syřanky, ale myslím, že jich bylo více ☺. Údajně nejhezčí dívky jsou v Libanonu, aspoň to mně tvrdil jeden z hovorných studentů, který se mnou začal konverzaci na damašském nádraží. Tento fakt jen utvrdil některé z naší již šestičlenné společnosti v přesvědčení, že do Libanonu se prostě musí jet, nicméně kvůli nestálé politické situaci (zrovna bylo v Bejrútu několik atentátů, holt se blíží volby...) a nedostatku času, se to nikomu z nás do konce pobytu nepodaří.

Z dvou nabídek na odvoz do Ammánu vybíráme syrskou společnost a děláme dobře, páč místo rozhrkaného Neoplánu se vezeme opět ve VIP, ale tentokrát v mnohem lepším provedení a za stejné peníze jako u JETT.

Po dvaceti minutách, snad ještě v Damašku, máme první zastávku – domluvený kšeft, patrně ve smyslu “poslední obchod v Sýrii” a za další hodinku jsme na hranicích. Časy jízdy do **Ammánu**²⁸ dle LP se pohybovaly od tří do šesti hodin, vždy s poznámkou “záleží na době čekání na hranicích”.

Nejdříve syrská strana: výstupní razítko (odevzdává se zelená karta, kterou musí každý vyplnit při příjezdu) a následná kontrola výstupního razítka. Potom *duty-free shop*, kde by se

²⁸ <http://en.wikipedia.org/wiki/Amman>

dalo po cestě zpět dobře nakoupit, např. kartón Marlboro za 11 USD. A následující Jordánci, nejdříve vyskládat zavazadla, pět minut počkat a zase je naskládat nazpět a může se popojet k vízům. To se musí platit v místní měně JOD[džidi], která je zvláště silná, takže za naše EUR a USD dostaneme doslova pár drobných. Vízum stojí 10 JOD (=15 USD), následuje razítka a konečně poslední kontrola razítka a víza a jsme v **Jordánsku**.

Vše zabralo asi hodinu, a to jsme nečekali žádné fronty, takže je hned jasné, proč ta cesta do Ammánu trvá tak dlouho.

Z hranic do Ammánu už je to kousek, i když dobrých dvacet minut jedeme samotným Ammánem, než konečně dorazíme do cíle. Ovšem nikoliv na nějaký autobusák, ale ke kanceláři společnosti, takže zase nevím kde jsme a taxikáři, poperte se o nás. Kluci chomutovští mají v Ammánu nějaké známé, kterým volají a za kterými následně dvěma taxíky vyrážíme.

Ammán na první pohled: obrovná změna oproti Sýrii a skok o několik pater. Čisto, pořádek, klid, nové budovy a obchody, k tomu KFC a vše takové jiné, prostě evropské. Jasné, že tohle je hlavní město a že na venkově to bude jinak a více podobné tomu v Sýrii, ale i tak jsem tohle moc nečekal.

Taxikáři nás nejdříve po domluvě s prvním ze známých (Mišo) vezou někam neznámo kam, kde máme sraz. Chlapík studuje myslím v Plzni, umí solidně česky a na to, že nikdy nikoho z nás neviděl, je příjemně přátelský. Následuje dohadování se o hotelu, Jordánci nás vehementně cpou do hotelu Palace za 10 JOD, to se nám zdá docela drahé, takže chceme něco levnějšího. Nakonec ve zmíněném hotelu **Palace** stejně skončíme, a to za 6 JOD na osobu se snídaní. Máme na pokoji satelit a koupelnu, takže trošku luxus. Osobně by mě vůbec nevadily vedlejší hotýlky za 3 JODY, ale podřídím se většině.

Pokračujem na něco k snědku, většina si dává nějaké varianty mansafu, já chci zkusit něco jiného, takže nakonec skončím u rýže s lilkem a k tomu půlka kuřete. Velmi slušně se přejídám, přece jenom žaludek není zvyklý na velké příděly jídla po celodenním hladovění. Ovšem i přes plný břuch si nemohu odpustit ještě závěrečné sladkosti a mohu se směle odkutálet. Celé to bylo asi za 30 JODů pro šest osob.

Po večeři musí následovat co?? No přece čaj!! Jdeme do jedné vsutku tradiční čajárny, kde dáváme plno čajíku doplněných vodní dýmku (nargilé). Dávají fotbal, nejdříve Egypt se Súdánem a pak s Libyí, takže je tu narváno Egyptany s menšinou Súdánců. Obsluha odkudsi vytahuje nespočet židlí, každého usadí a dokonce se vybírá vstupné. No, super atmosféka!!

Přišel i druhý Jordánec, který pro změnu studuje lékařskou fakultu v Brně, tak kecáme asi do půl jedny, kdy jsem nucen opustit společnost dříve, páč na mě jde běhavka, která mně střídavě nedá spát celý následující týden.

DENNÍ VÝDAJE: 125 SYP VIP bus do Damašku, 25 SYP service po Damašku, 350 SYP bus do Ammánu, 25 SYP 3 jablka, 30+25 SYP jídla na nádru, 1,5 JOD společné taxi po Ammánu, 10 JOD jordánské vízum, 5,3 JOD večeře, 1,5 nargilé+čaje

DAY 10 – AMMÁN, MADÁBA, DEAD SEA, KARAK

Jak to tak vypadá, od Ammánu pojedem nějakou dobu společně s klukama z Chomutova. Cestovat v šesti lidech má svoje výhody (podělíme se o náklady) i zcela zřejmé nevýhody (rozhodování kam jet, co vidět apod. bude o to složitější), tak jsem sám zvědav, jak to bude fungovat. Třeba vstávání - moje strategie ranního vstávání a následného přesunu v době, kdy ještě není vedro, zde nemá moc úspěch, no aspoň je čas zase na jiné věci, jako jsou pohledy (známka 500 filsů) a výměna peněz (na JOD nemá ani Euro, kurz je 0,97 Euro ku 1 JOD).

Snídaně, to je typické kontinentální nic, ale lepší jak prázdný žaludek, to bezesporu.

Naši jordánští známí nám včera potvrdili, že do **Madáby**²⁹ jedou autobusy z nádraží **Razhagán**. Je to dokonce na mapě v LP a blízko hotelu, ovšem věc má háček, a to, že na onom na mapě vyznačeném nádraží nejsou žádné autobusy, ale jenom taxíky. Skutečné nádraží je dobře 15 minut ostré chůze dále po výpadovce, odkud skutečně busy do **Madáby** už jedou. Řidiči nás nejdříve zkoušejí trochu vycukat, ukazují nám prázdný bus a tvrdí, že jiný nejede a že musíme zaplatit za celý bus. Tento pokus nás nechává v klidu, zevlujeme okolo, až nás volají k jinému busu, za který platíme normální cenu 1 JOD. Levnější bus kompenzuje předražená voda za 0,7 JOD, holt už jsme v jiné zemi a je to vidět.

Přiznám se bez mučení, **hora Nebo**³⁰ mně vůbec nic neříká a dokud si nenastuduju průvodce, tak ani v deníku nic moc nebude. No, ostatním se tam docela chce, takže ukecáváme 2 taxíky (jeden za 5 JOD) s tím, že nás tam dovezou, potom 1/2hodiny počkají a odvezou nazpět. Že je to velmi významné křesťanské poutní místo, je jasné už jenom z davů Italů a velkého kříže, který se nad celým kostelíkem tyčí. Zpátky v **Madábě** začíná obvyklá hra na hledání jídla (úspěšná) a spoje k **Mrtvému moři**, respektive k lázním **Hammama'it**. Máme v plánu u Mrtvého moře bivakovat, takže tomu odpovídají i zásoby, více vody, pečiva a nějaká ta zelenina. Domlouváme, přemlouváme a hledáme...dlouho bez znatelného úspěchu, až nás místňák vede úplně jinam, než kde hledáme, a tam už čeká bus, který jede naším směrem. Cena 10 SYP/6 osob se zdá být docela férová. Poslední úsek k Mrtvému moři už jedem v minibusu sami a můžeme si tak naplno vychutnat jednak skvělý výhled přes Mrtvé moře až k Izraeli, ale také prudké klesání s ostrými spirálovitými zatáčkami. Při foto zastávce nám řidič sděluje, že vstup je 10 JOD. Tato informace docela mění naše plány, páč kromě Petra není nikdo moc ochoten dát 10 JOD za lázně, když moře je tak blízko. Libor se domlouvá s řidičem, že nás zaveze až k **Mrtvému moři**³¹, ovšem do míst, kde je pramen se sladkou vodou.

Mínus 420 metrů pod mořskou hladinou, hejna much a pekelně slaná voda. Na břehu je bordel a plno odpadků, což nám zase až tak moc nevádí, na rozdíl od brutálního mušního ataku, který ne, že vadí, ten přímo otravuje. Mouchy všude a v obrovském množství. Záchrana je pro nás jediná, honem do solného roztoku.

Ne duševní, ale koupací orgasmus. Úžasný! Čekal jsem ledasco, ty klasické fotky s novinami zná každý, ale tohle mě dostalo. Ležet se tu dá náramně, sedět také skvěle, ale plavat ne. Není dobrý to ani zkoušet, páč ta sůl v očích není, jak se někteří jedinci přesvědčili, vůbec nic příjemného. V podstatě se to rovná několikaminutové slepotě, než se člověk dobelhá k sladkému prameni. Další zážitek poskytují odřeniny nebo klasický "vlk". Jeden by neřekl, kolik mini odřenin na těle má. Čvachtáme se ve vodě jak děcka aspoň dvě hodiny, až slaná voda začíná působit některým divně vyrážky a opruzeniny a je jasné, že bychom měli popojet, protože v muším pekle rozhodně spát nebudem.

²⁹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Madaba>

³⁰ [http://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Nebo_\(Jordan\)](http://en.wikipedia.org/wiki/Mount_Nebo_(Jordan))

³¹ http://en.wikipedia.org/wiki/Dead_Sea

King's highway³² je známá svojí “pravidelnou“ dopravou (kdo by taky dobrovolně pod hladinou moře, kde je nulový život a zastavoval každou chvíli na check-pointech?), tak jsem sám zvědav, jak nám se bude dařit na stopu...

V šesti lidech by to opravdu nemělo cenu, takže se dělíme na trojice. První trojka má hned štěstí a odjíždí, my to máme horší, nejdříve nic nestaví a pak, zrovna když já vedle operuji u silnice se staženými kalhotami, tak hned zastaví a ještě za to chtějí peníze. Už nejsme v Sýrii, ale mezi klasickými vydřiduškými arabáčema, stop se v Jordánsku bere spíše jako služba a za tu je třeba platit.

Máme docela luxusní místo na korbě (6 JOD za 3 osoby), kde to sice trochu dost fouká, ale odkud jsou vidět neskutečný scenérie. Na levé straně Mrtvé moře s Izraelem v zádech, zatímco na straně pravé vyprahlé pohoří, které je osvětlováno západem Slunce. No focení blbý, na koukání super! Cestou zastavujeme na několika vojenských check-pointech, kde jsme spíše více jako atrakce než objekt ke kontrole. To samé platí o projíždějících řidičích, kteří nás z dálky zdraví a mávají nám.

Stop byl sice domluvený až do **Karaku**³³, ovšem jak se záhy ukazuje, chlapík má namířeno jinam a nás vysazuje na křižovatce Karak x Aquaba. Pomalu se smráká, blíží se konec dnešního půstu a tomu odpovídá i četnost dopravy. Zkoušíme stop (jiné varianty tu ani nejsou) a smlouváme s řidiči samozvaných service taxi. Je to hra, boj naší a jejich ceny, přeneseno do čísel 6 ku 5 JODům. Máme dohodu, že víc jak pět nedáme a nevzdáváme se. Řidič také ne, dvakrát se vrací, je to více hra kočky s myší (kdo je kdo, těžko říct) než opravdové smlouvání. Celé divadlo končí tím, že muezín ohlašuje konec půstu, řidiči dochází trpělivost, odjíždí a my dusáme směr **Karak**.

Pomalu, ale hodně jistě hledáme místo na nějaký pěkný širák pro dnešní noc, páč frekvence aut se snížila tak na jedno za půl hodiny a to, i největší optimista musí uznat, nemá cenu.

Bez stopařského úspěchu, ale zato u Mrtvého moře a pěkně pod hvězdami...

Kolem deváté přichází na křižovatku místní, kteří nám tvrdí, že jedou taky na **Karak** a že určo něco pojede. Opravdu, stačilo pár minut a hnedle nám zastavila jordánská tatrovka.

V Karaku trochu bloudíme, druhá trojka je ubytovaná někde u hradeb v hotel Tower za 6 JOD. Tam nás nakonec bere jeden místní svým autem a to dokonce zadarmo.

Situace s ubytováním není v Karaku pro nezávislé cestovatele zrovna ideální, jsou tu všehovšudy dva hotely, jeden nereálně drahý, takže zbývá jeden a cena stanovená libovůlí pana domácího.

DENNÍ VÝDAJE: 1 JOD Nadána, 1,6 JOD společné taxi k hoře Nebo, 2,5 JOD doprava k Mrtvému moři, 0,5 JOD 3 rajčata+3 okurky, 0,7 předražená voda, 0,5 2 chleby+koláče, 2 JOD večere.

³² [http://en.wikipedia.org/wiki/King's_Highway_\(ancient\)](http://en.wikipedia.org/wiki/King's_Highway_(ancient))

³³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Kerak>

DAY 11 – KARAK, PETRA (WADI MUSA)

Z naší nově utvořené cestovatelské šestice se vzbouzím tradičně první, tak je aspoň čas na letmý průzkum okolí a dopsání deníku. Po něčem jako je snídaně ani nepátrám, z důvodu Ramadánu to celkem nemá cenu, krom toho dojíždám ještě zásoby, co byly připraveny na kempování u moře. V hotelu se dávám do řeči s chlapíkem na kole, který se má právě k odjezdu a dozvídám se opravdu zajímavé věci. Postarší Němec cestuje sám na kole po Asii a každý rok má v plánu další kousek, letos z Turecka přes Sýrii, Jordánsko až k egyptsko-libyjským hranicím. No, klobouk dolů.

Kluci chomutovští jsou velcí spáči (čimž mě trochu rozčilují:), tak jdeme rozdělení na půlky na dopolední průzkum blízkého hradu. Platím na své expedici asi zatím nejdražší vstupné 1 JOD (na nějaké studentské slevy se zde nehraje) a na dvě hodiny se noříme do útrob hradu **Karak**. Rozhodně návštěvu doporučuji, zvenku hrad nevypadá nijak extra, ovšem vevnitř docela překvapí. Je zde plno místností, chodeb a zákoutí, které je možné procházet, plus v pravé části muzeum a ještě jakési speciální místnosti, kde je normálně zavřeno, ale kam na požádání pustí.

S Petrem se nám moc nechce čekat na to, až si zbytek spáčů prohlídne hrad, tak se protentokrát dělíme na původní dvě skupiny s cílem v Petře, tzn. vesnici **Wadi Musa**, u které je skalní město **Petra**. Když jsme se lidí v hotelu i mimo něj ptali na cestu do Wadi Musa, tak nám každý tvrdil, že je to složité a nic tam nejede. Dokonce v informačním centru tvrdili, že si máme pronajmout auto, jinak není šance. My však víme svoje, autobusák není daleko a odtud už určitě něco naším směrem pojede.

Uvažujeme dvě varianty, buď autobusem do **Ma'an**³⁴ a odtud je to už kousek nebo busem do **Tafily**³⁵, odkud by mělo také něco směrem na **Wadi Musa** jet. Máme štěstí: zrovna když přicházíme na autobusák, tak odjíždí jeden bus s vyvoláváním, které zní jako "Máán". Dvě místa se ještě našly a za 2,5 JODu jedem asi dvě hodinky. Dumám, zda je vhodné a přípustné se v autobuse napít, nakonec žízeň vítězí, i když někteří spolucestující mají připomínky. Dle mnoha vysvětlení by se nás, jakožto nemuslimů, neměl Ramadán vůbec týkat, ovšem někdy to funguje trochu jinak. Osobně jsem se s tím setkal tady v autobuse poprvé, ovšem ostatní s tím měli mnohem více co do činění. Domluvy či naznačení, že dotyčný nemá jíst, pít nebo kouřit, neboť je postní měsíc, byly mnohem častější.

V **Ma'an** (dle průvodce je to město častých náboženských nepokojů) se ptáme na autobusáku na bus do Petry a každý odpovídá úplně jinak. Nikdo netvrdí, že bus nepojede (kromě taxikářů), ale v otázce času se docela dost rozcházejí. Máme čas, tak nás to moc netrápí, o to více vítáme skupinku studentů místní univerzity, kteří za námi přišli s obvyklým zájmem o procvičení jejich angličtiny. Probíhají klasické plky spolu výměnou emailů a telefonů, ovšem nic nepříjemného, právě naopak.

Za necelou půl hodinku nás již vítá **Wadi Musa**, vystupujeme na náměstíčku, které se nám zdá tak nejpříhodnější pro další hledání hotelů a hnedle nás odchytává tlouštík z hotelu **Valentine Inn**, což je, jak se záhy ukazuje, místní hnízdo všech backpackerů. Jsou zde levné dormitory (3 JOD), takže neváháme, zvláště poté, co prohlédneme pokoj. Hostel má, jako všechna zařízení v okolí, zdarma odvoz a svoz turistů k turistickému centru, plus se jako velká výhoda v době Ramadánu, ukazuje nabídka večeří formou bufetu "All you can eat". Stačí si dostatečně dopředu zaplatit 4 JOD a hody můžou začít.

Ještě za světla se jdeme mrknout k turistickému centru, což je jinými slovy vstup do skalního města a shromaždiště prodavačů suvenýrů. Dovnitř se už bohužel nepouští a i kdyby, bez lístku je to risk a lístky jsou zde neobyčejně drahé: 1 den= 21 JOD, 2 dny= 26 JOD, 3 dny=31

³⁴ <http://en.wikipedia.org/wiki/Ma'an>

³⁵ <http://en.wikipedia.org/wiki/Tafila>

JOD. Nevyužít lístek k celodenní návštěvě, ale jenom k hodině či dvěma, by byl dost drahý špás.

Wadi Musa³⁶ je, jak máme možnost záhy zjistit, dosti brutální turistické centrum, kde nechybí hotely jako Movenpick nebo Sheraton. Z většiny obchodů se staly rázem supermarkety, doplněné obchody se suvenýry a turistickými restauracemi. Ceny jsou samozřejmě výrazně vyšší, než je tomu kdekoliv jinde. Je to škoda, postupně se tak vesnice a unikátní skalní město Petra výrazně odcizí normálním návštěvníkům a zůstane pouze lákavou destinací zájezdových autobusů z Egypta a bohatých klientů nadnárodních hotelových řetězců.

Mezitím co jsme trajdali po okolí, dorazil i zbytek výpravy. Většina má dneska objednanou večeři, já vynechávám a jdu se kuknout na internet, hodina za 2 JOD není úplně nejméně, aspoň že rychlost je slušná. Po jídle se vydáváme společně na pivní výpravu, žel neúspěšnou – v hotelu je pivo za 3 JODy a v centru není díky Ramadánu ani kapka. K dispozici je pouze jakási ovocná pivní varianta a to ještě nealko, což, nemusím podotýkat, moc úspěch nemělo. Syrské pivo jsem přece jenom docela ochutnat chtěl, ale jinak se v těchto zemích raději věnuji jiným neřestem, jako je pití přeslazeného čaje nebo pokuřování vodní dýmky.

Přesunovací den zakončujeme velmi plamennou debatou na téma, zda je naše země chudá, zda mají mít všichni v zemi stejný plat, zda ti, co jej nemají, jsou vykořisťováni apod. Nemusím snad podotýkat, že k žádnému zásadnímu závěru jsme nedošli...☺

DENNÍ VÝDAJE: 2 JOD Karak Ma'an, 1 JOD Ma'an – Wadi Musa, 2 x 3 JOD ubytko Valentine Inn, 2 JOD 1h na internetu, 0,5 JOD voda

³⁶ <http://en.wikipedia.org/wiki/Petra>

DAY 12 – WADI MUSA (PETRA)

Petrááá...do Petry, na Petru! Vstávat!

Ještě se ani nerozednilo a už klušeme vylištěnou a ztichlou vesnici. Kluci mírně napřed, my s Petrem o pár minut vzadu, holt klasická Petrova koupelňová půlhodinka ☺.

V turistickém centru, kde se prodávají lístky, mně to ráno zrovna moc radost nedělají. Tajně jsem totiž doufal, že budu moci uplatnit svoji ISIC kartu a vyžebrám 50% slevu jak uvádějí některé cestopisy. Bublina splaskla, žádná sleva není a nebude, takže nezbyvá nic jiného než obětovat 21 JOD (přes 600 Kč) k zakoupení jednodenního lístku. Je to dost, je to hodně, tak snad to bude stát za ty peníze. Překvapující je, že u vstupní brány není žádná kontrola, údajně se totiž po areálu přes den pohybují kontroloři, kteří lístky kontrolují.

Kromě stálých obyvatel skalního města byla naše parta bezpochyby prvními ranními návštěvníky této jordánské atrakce, která byla nedávno vyhlášena novým divem světa³⁷. Hlavní důvod proč jsme vyrazili tak brzo byl nasnadě: davy lidí. Teď ráno jsme si tak mohli vychutnat klidnou procházku úzkou soutěskou zvanou *sík*, jejichž stěny jsou v některých místech vysoké až dvě stě metry. Jsou to dobré dva kilometry než se dostaneme k Pokladnici, což je bezpochyby nejznámější a nejzachovalejší skalní chrám, jehož obrázek je známý patrně i lidem, kteří by těžko přetěžko vůbec našli Jordánsko na mapě světa.

Nikde nikdo, máme ojedinělou možnost se pokochat, nechat se vyfotit a vůbec si to zde užít před příjezdem zájezdů. Daní je sice dosti šero a tudíž ztížené podmínky pro fotografování, ale i tak, balsám na duši proti tomu jak to zde bude vypadat o prá hodin později. Dle průvodce svítí Slunce na Pokladnici jenom hodinku kolem desáté hodiny, kdy máme v plánu se sem ještě vrátit a zkusit nějaké ostřejší fotky při lepším světle.

Jakmile budou k dispozici místní názvy, tak bude dopsáno...☺

DENNÍ VÝDAJE: 21 JOD

³⁷ <http://www.new7wonders.com/index.php?id=371>

DAY 13 – WADI MUSA (PETRA), AQUABA

Z předešlého dne máme s v hostelu zamluvený odvoz směr **Aquaba** na sedmou hodinu ranní. Je jasné, že je to za nějaký příplatek, ale aspoň bus přijel až k hotelu a ten příplatek je max jeden dinár. Chlapík z hotelu nám tvrdil, že přímo do Aquaby jede jeden až dva autobusy denně, zda mu věřit nebo ne, toť otázka. Chtělo by to prověřit i z jiných zdrojů, což není zrovna moc jednoduché, páč většinou nikdo nic neví, takže protentokrát tomu musíme věřit. Cena je 3 JOD, což se nám zdá jako cena rozumná.

I se zastávkami a strmým stoupáním do okolních kopců jsme v Aquabě kolem deváté. Hnedle bereme hotel, bezkonkurenčně nejlevnější a nelepší je **hotel Petra** za 10 JOD pro tři osoby. Máme pokoj s soc. zařízením na pokoji, balkónem, TV a větrákem. Zajímavé je, že klimatizace zde sice je, ale je za příplatek 4 JOD. Otázka je, jak poznají, jestli zrovna klima běží na pokoji, který si ji nezaplátil. Záhy zjišťujeme, že klimatizace zde bude velmi potřeba, snad jenom větrák na plný výkon ji jakžtakž nahrazuje.

Pod dojmem, že nám moře asi někam uteče, se na pokoji vůbec nezdržujeme a ihned vyrážíme směrem, kde předpokládáme nějaké veřejné pláže. Jakožto výletníci v šortkách (poprvé a naposledy za celý trip, kdy jsem šel v bermudech) budíme náležitou pozornost a to hlavně taxikářů. Prvních několik odmítáme, až nás nakonec udolají za 1 JOD na osobu na pláž, kde je i půjčovna šnorchlů, ploutví apod. Půjčovné není zrovna lidové, 7 JOD za šnorchl a ploutve, tak možná i proto si jako jediný nic nepůjčuji a spíše mám v plánu klasickou plážovou činnost – lenošení a koupání. A také, abych řekl pravdu, že mě to zase až tak moc neláká.

Bude to již třetí moře na naší cestě, po Středozezemním a Mrtvém se těším na to Rudé a na celkové srovnání. A první dojem? Nečekaně studené. Asi za to může i dosti silný vítr, ale přece jenom po tom, co jsem se namlsal při předchozím koupání, je to změna. Zase na druhou stranu, kdy se někomu poštěstí se koupat a přitom mít výhled do tří okolních států? **Izraele, Egypta a Saudské Arábie.**

Povalování se, koupání a šnorchlování – to byla ve zkratce náplň našeho aquabského dne. Mořský život je krásný, ale teklo mně do brýlí a mořské vody jsem také vypil slušné množství, tak snad zase až někdy příště. Že se více povaluji než potápím má i své pozitivní stránky, nespálil jsem se tak brutálně jako zbytek výpravy. Větrík pofukuje, ve vodě je také spíše zimno a přece to na té mořské hladině nemůže opalovat! Opalovací krém? Na co, když tak fouká! To že je opravdu velké vedro, zjišťujeme až v okamžiku, kdy se utišil vítr, a to už je pozdě.

Akorát do páté odpolední stíháme vrátit výstroj a zmožení dehydratací usedáme na opět nějakou sladkou brču, tentokrát Fantu. Musím říct, že tolik sladkých limonád, co jsem vypil za tento výlet, jsem nevypil v Česku možná za posledních deset let. Je to hnusné, ale je v tom cukr a jsem schopen fungovat zase dál, prostě to jídlo a živiny tělu chybí. Směr **Aquaba** vyrážíme opět rozdělení na skupiny a opět jsem v té smůlovatější. Auto nám zastavuje jako prvním, řidič jede tam, kam chceme, tak se moc nešpekuluje a jede se. Chybka, mělo se špekulovat. Po výstupu z auta, kdy už se máme k odchodu, nás řidič docela neurvale volá nazpět, že chce po každém 1 JOD. Osobně bych se hádal a nakonec mu to beztak nedal, páč je to velká arabská okrádačka, ale ostatní jsou spíše pro placení, tak platíme, nadáváme a odcházíme. Jordánsko si připisuje další vroubek.

Musím si spravit náladu něčím dobrým – ještě, že tu mají ten kebab! Dnes dokonce luxusní jehněčí varianta a za normální cenu, 0,5 JOD. Jak do toho kousnem, tak je zle, zastavují nás policajti a že jsme na ulici a je Ramadán a “no eating“. Zde už to moc na hádání není, Alláh všechno vidí, to je marné. Snad do parku nedohlédme a my to v klidu dožvejkáme.

Na hotelu je na programu zjišťování stavu po našem celodenním grilování a rožnění. Následující záběry jsou opravdu brutální. Záda většiny z nás se proměnila v horoucí a žhnoucí

peklo, na které nepomáhá ani okamžitý zásah Karotenem, Pantenolem a zařikáváním dohromady. Někteří se extrémně vydařili, stala se z nich taková růžová žhnoucí prasátka (aka hicující piliňáky)☺.

Půl deváté večer a při pohledu na městský teploměr se nestačím divit! 36°C, tak proto teď večer to příšerné dusno a vedro. Z původně plánované procházky po městě není tím pádem nic, celodenní únava se sčítá a výsledkem je ploužící stín, který okoralými rty šeptá něco o sprše. Ta slast padající studené vody se nedá popsat...ležím, spím, bdím....větrák běží na maximum.

DENNÍ VÝDAJE: 3 JOD Petra – Aquaba, 3 JOD Petra Hotel, 1+1,3 JOD taxi na pláž a zpět, 2 x 0,5 schwarma, 0,7 JOD džusík.

DAY 14 – AQUABA, WADÍ RUM

Pátek, ovšem nikoliv třináctého, ale v období Ramadánu – asi ta nejhorší možnost pro cestování v muslimských zemích. Taková neděle, ale v jiném podání. Obchody jsou zavřené, doprava je omezená nebo nejezdí vůbec, prostě den klidu. Máme namířeno do vesnice **Rum** a proslulého **Wadí Rum**³⁸, které sice není od **Aquaby** nijak zvlášť daleko (odhad 50km), ale i tak se dají čekat problémy, páč na hlavní trase vesnice rozhodně neleží. V LP nás dokonce straší jenom jedním busem za den, takže spíše počítáme se stopem, teda spíše jeho placenou variantou.

Kupodivu vše je trochu jinak. Na autobusáku čeká minibus, v kterém čeká pár místních, takže nasedáme a za 2,5 JOD můžeme vyrazit. Cena se nám nějak extra vysoká nezdá, patrně i ostatní mají stejný pocit jako já, že **Rum** je mimo trasu, a proto platíme více. Přece jenom brouček pochybností ve mně trochu hlodá, snažím se proto zahlédnout, kolik platí místní (nakonec vystupují kousek před námi) a na skoro sto procent mám dojem, že platili kolem 1 JOD. Že nebude vše tak, jak má být, se potvrzuje o pár desítek minut později. Místo do návštěvnického centra, nás agilní řidič veze přímo do vesnice **Rum** a (dle očekávání) přímo před barák spřáteleného průvodce. Turistická klasika, vhodíme nebohého turistu přímo do jámy lvové a pořádně ho oškubeme. Lev v jámě lvové se jmenuje **Mohamed**³⁹ a vyznačuje se tím, že vše ví, vše zná, všude o něm psali, všude ho vychvalovali a je prostě absolutně *the best*. A hlavně v tom umí sakra dobře chodit, ví, co dělá a jak na to. Vypálí to na nás, mele páté přes deváté, jak je vše dražší, že to, co je v průvodci, už dávno neplatí, že je prostě nová doba, že on je nejlepší, má nejlepší trasu apod. Hlavně při úvodním chvástání, které daleko přesahuje rozměry, které by člověk na Východě čekal, jsem nejen já silně zbystril a čekal, co na nás vybalí. Inu, nebylo toho málo. Mohamed sice postupně ubral v kadenci slov, ale i tak čmárá do mapy, vysvětluje, popisuje a my čumíme v půlkruhu jako telata a čekáme na porážku. Ta přichází co nevidět: cena 35 JOD/osoba za půldenní “the best“ výlet jeepem do pouště, “the best“ večeri a ubytování v “the best“ campu v poušti a “the best“ snídaní. Návrat? Mohamed má docela drzost: buď velbloud za cenu, po které by se snad ani nějaké té ráně divit nemohl: 20 JOD, nebo (opět na ránu) 20 JOD za jeep pro všechny. Sec mazec, proti kterému se zdají být i Marokánci docela fine kámoši. Jsme ochotní jít na 25 JOD/osoba včetně návratu, načež Mohamed spustí náрек, že tohle je nejlepší trasa, a že za nás musí platit poplatky tam a onde, a že jídlo se musí nakoupit, a že je vše složitý. Láry a fáry, jsou naučené kecy, které zabírají. Fousáč nabízí 30 JOD/osoba včetně cesty zpět. Je naprosto zřetelně vidět, že předchozí pokus čas od času vyjde, dokážu si představit některé západní spoluobčany, kteří se ještě nad tak skvělou nabídkou zaradují.

Po další válečné poradě je stav následující: většině je to jedno, Pepino by dal jenom 25 a my dva vyjednávači, já a Brouk, zase nevíme, co si vše můžeme dovolit, takže tak nějak lavírujeme s cenou, až je to na těch 30 JOD/osoba. Že nás obral je nad Slunce i Alláha jasně, o tom žádná. Nutno doufat, že ne moc a že nevypadáme jako úplní idioti, tím spíše, že to snad bude stát za ty peníze.

Jede se otevřeným jeepem, ovšem slovo jeep je v tomto případě asi urážkou všech skutečných jeepů. Naše vozítko je totiž prastarý GMC, brutálně rozhrkaný, asi tak z 60. let. Důležité je, že jede a snad nás i nazpět dopraví.

První zastávky na naší drahé “tour“ jsou vlastně zbytečné a jen využívají neznalosti terénu. Jsou ve vesnici a mohli bychom si je prohlídnout úplně sami, takhle jsou součástí tour a nás zdržují od skutečných zážitků v poušti. Řeč je o nabatejském⁴⁰ chrámu a „proslulém“ **Lawrencově pramenu**, který nestojí opravdu za nic, přesně jak se píše např. v LP, a spíše

³⁸ http://en.wikipedia.org/wiki/Wadi_rum

³⁹ <http://www.mohammedwadirum.8m.com/>

⁴⁰ <http://en.wikipedia.org/wiki/Nabatean>

vypadá, že sem snad tu vodu přivádějí hadicí z vesnice. Hodina je na to zbytečně moc, do půlhodinky není co dělat a jen se nudíme ve stínu. Je to chytře vymyšleno, tyhle první skoro dvě hodiny průvodce nic nestojí, ale jsou samozřejmě započítány a náležitě finančně ohodnoceny.

Konečně poušť, skály a skalní útvary, kam oko dohlédne neskutečné scenérie. Zastavujeme na mnoha zajímavých místech, všude se dá krásně šplhat a obdivovat ráz krajiny, který je někde mezi Měsícem a Marsem. Kromě Mohamedova syna s námi jede i Američan Dylan, který je u Mohameda jako dobrovolný průvodce a je nám tak schopen i něco zajímavého k tomu všemu říct. Skotačit a fotit by se dalo dlouho, bohužel času moc nemáme, vzdálenosti a čas jízdy jsou přece jenom v obtížném pouštím terénu větší. Naprostý highlight celého putování je červená poušť: červený píseček, krásné scenérie, které dostávají silně magický až elektrizující rozměr s blížícím se západem Slunce. To už se blížíme do místa našeho pouštního bivakování, Mohamedova "the best" beduínského campu. Cestování je pro dnešek konec a nelze než doufat, že nám opravdu Mohamed ukázal to nejzajímavější, i když osobně mu ani ten nos mezi očima nevěřím. Peníze jsou pěkná věc, ale některé věci jsou prostě priceless. Není řeč o kartách Mastercard, ale o západu Slunce nad údolím **Rum**. Nádhera! Krásná až magická podívaná, světlo a stín, tisíce odstínů barev. Prostě klasický "duševní orgasmus", kterému ale přesto něco chybí. Samota, klid, ticho, duševní a emocionální souznění. I přesto myslím, že jistě uvědomění si vlastního já zde funguje. I proto se cestuje.

Tím rušícím elementem je asi celý beduínský tábor, který by si zasloužil ne jeden, ale tak deset párů pořádně tučných ironických uvozovek. Je jedno, zda mám na mysli zděnou budou se sprchami a toaletami, hučící agregát nebo neustále s mobilem operující beduínské průvodce. Chyběla tu atmosféra, až moc bylo vidět, že jsme jenom pobíhající peníze a nutnost, která zde je. Náznak vstřícnosti a pohostinnosti byl na míle vzdálen. Škoda, na Maroko můžu mít také plno negativních názorů, ale v tomhle moje saharské pouštní dobrodružství bylo úplně o něčem jiném.

Celý camp se tedy skládal ze dvou stanů s poduškami a matracemi na spaní, vedle kruhový stan s kamny pro chladnější období, ve kterém se jedlo. Kousek opodál plechová bouda s plynovou bombou na vaření a již zmíněné sprchy a záchody. Naftový agregát snad znova ani zmiňovat nebudu. Na druhou stranu, přeslazený čajík s mátou výborný a jídlo (i když jsme čekali snad 4 hodiny) bylo taktéž výborné. Zase večerní program nula, těšil jsem se na aspoň nějakou hudbu, bubínky a tak. Škoda, patrně bych se dočkal tak leda empétrojek z mobilu. Prostě camp jednoznačné zklamání. Aspoň, že jsme tu nebyli samotní cizinci a dalo se pokecat s kolegy travellery, pár z Izraele, zcestovalý Špatněl a trojka z Německa.

Hvězdy sice nejsou, ale přesto spíme venku, k ránu je docela chladno a ranní rosa, ale i tak....

DENNÍ VÝDAJE: 2,5 JOD Aquaba – Wadí Rum, 30 JOD Wadi Rum Tour, 1 JOD Voda +sušenky

DAY 15 – WADÍ RUM, AQUABA, AMMÁN

Údolí nebo spíše náhorní plošina leží ve výšce přes 1000 m.n.m. a k ránu je to docela znát. Padla rosa a je nečekaně čerstvo. Spíme tak do půl osmé, kdy dostáváme docela slušnou snídani a pak už jenom se sbalit a honem nazpět do vesnice. Měli jsme naspěch, protože Mohammeda už čekají další ovečky a jejich peníze. Mohammed se prokázal jako skvělý hostitel, což nám potvrzuje i následnou vskutku velkorysou nabídkou. Dle svých slov nám sjednal super výhodný autobus nazpět do **Aquaby** za 5 JOD/osoba. To už hraničí s hodně velkou drzostí a chutí vyjádřit to ručně. Kašlem na něj a v celkem osmi lidech (Dylan z Kalifornie a zcestovalý Španěl) jdeme chytit taxi nebo nějaký jiný bus. “Naprostě nečekaně“, tzn. na Mohammedův telefonát, se zpoza rohu vynořuje minibus s tím samým vyděračským Arabem, s kterým jsme jeli sem. Chce po nás 5 JOD/osoba, což nechceme a odmítáme, ale zároveň víme, že žádnou jinou možnost moc nemáme a to chlápek samozřejmě moc dobře věděl taky. Vázání nedostatkem času nakonec berem odvoz do **Aquaby** za 3,75 JOD/osoba, což je cena taxíku. Mít více času, tak se necháme za 1 JOD odvézt na křižovatku a odkud by se určo dal nějaký slušný stop do Aquaby chytout.

DO WADÍ RUM UŽ NE!! NEVER EVER!!!

Vyděračský styl místních mě tak dožral a znechutil celý výlet, že jsem celkem jednoznačně rozhodnut - Jordánsko už nikdy více. Bylo mně jasné, že nějaké odrbávání a drobné okrádání na úkor turistů bude, ale že to bude horší než v takových místech, jako třeba v Maroku, to mě ani náhodou nenapadlo.

V **Aquabě** dochází k prvnímu dělení naší výpravy: zůstává Petr, který má v regionu ještě skoro dva týdny k dobru, a my ostatní sedáme do busu směr **Ammán** (4,5 JOD/osoba). Můj původní plán pro tento den byl, že dojedu do Ammánu, kde chytnu bus ve tři do Damašku. Ovšem hned s prvními kilometry je jasné, že tento plán padá, obstarožní bus orientálního vzhledu jede dosti dýchavičně a krom toho ještě více než půl hodiny trčíme na check-pointu, který ohraničuje ekonomickou zónu kolem Aquaby. Pozvolným tempem jsme v Ammánu až kolem čtvrté a stavíme jako obvykle na autobusáku, který vůbec neznáme a tím pádem nevíme, kde jsme a kam se vydat. Poněkud složitěji se domlouváme s jedním z taxikářů, který nás konec bere za 1 JOD/osoba k nádraží **Razhagán**, odkud je to již v levným hotelům kousek.

Máme docela naspěch, na šestou jsme totiž domluveni s Mohamedem (co studuje v Brně) na večeři u nich doma. Místo dražšího hotelu Palace bereme levnější **Al-Riad** za 3 JOD/osoba. Sice pokojíky jsou takové ponuřejší, záchody i sprchy na chodbě, ale na přespání bohatě stačí. Jen tak tak stíháme aspoň sprchu a už volá Mohamed, že pro nás přijel kámošovým autem a fičíme přes celý Ammán (mimo jiné přes tzv. nový Ammán, který už střední Východ nepřipomíná ani v nejmenším) až k Mohamedovi domů. Bydlí v středně velkém rodinném domě, který je velmi pěkně zařízený, mimo jiné i českým křišťálem.

Jelikož jsme přijeli ještě před setměním, na jídlo je ještě čas, takže krátíme čas zdvořilostní konverzací, mimo jiné i s Mohamedovým otcem, který je nyní v důchodu, ale dříve pracoval jako diplomat a v roce 1989 byl v Československu. Čekání se vyplatilo, paní domácí nám připravila vskutku velkolepou hostinu. Pastva nejen pro naše oči, ale i pro naše vyhládlé žaludky. Začíná se polévkou, což je vývar s nudlemi, ovšem ne plný talíř jako u nás, ale jenom tak na ochutnání, asi aby bylo místo na další chody. Následuje neskutečně chutná rýže, báječně okořeněná a smíchaná s oříšky, dva druhy masa a zeleninový salát. Na nás všech je vidět, že bychom to nejraději vše snědli, ale žaludky jsou proti, nezvyklé velkým přidělánům nyní docela protestují. Jí s námi jenom Mohamed a jeho otec, ženy jsou v druhé místnosti.

Po lukulských hodech se jde zpět do hlavní místnosti, kde následuje čajík, závěrečný dezert a konečně také arabská káva. Ta se podává v maličkatých šálcích, je překvapivě neslazená a pouze s kousky koření jménem *bhar*. Docela zvláštní chuť, ani sladké, ani slané.

Vykládá se většinou česky, sem tam anglicky, čas příjemně plyne až asi do desáté, kdy cítíme, že je přece jenom už na čase se odebrat nazpět.

Jdeme opět do naší oblíbené čajárny. Opět běží v TV nějaký fotbal, je docela plno, dáváme nějaké čajíky a mě opět prohání běhavka. Naštěstí záchody jsou zde dobré, i když turecké, na což jsem si již docela zvykl a nevadí mně to.

Zítřka poslední den, v plánu mám (možná) **Jerash, Bosru** a závěrečný nákup v Damašku.

DENNÍ VÝDAJE: 3,75 JOD Wadi Rum – Aquaba, 4,5 JOD Aquaba – Ammán, 1 JOD taxi v Ammánu, 3 JOD ubyto

DAY 16 – AMMÁN, AR RAMTHA, BOSRA, DAMASCUS

Na Damašek! Nic jiného mně dneska už ani nezbyvá, když letenky jsou vystaveny na 04:10 syrského času příštího dne. Poslední den na tripu...

Abychom se vyhnuli zbytečnému utrácení za taxi, tak jdeme na autobusové nádraží **Abdalí** pěkně pěšky. Dle mapy by to mělo být docela blízko. Pravda za čtvrt hodinky jsme na místě, ovšem je tu nějak pusto a prázdno, tudíž je hned jasné, že odtud asi nic moc nepojede. Nezbyvá nic jiného, než se spolehnout na taxikáře, kteří nám tvrdí, že busy na sever jedou z nově vybudovaného nádraží na periférii Tarabur (?). Raděj si tuhle informaci ještě potvrzují v saudské autobusové kanceláři a můžeme za 2 JODY na všechny vyjet. Nádraží není v LP a dojít by se sem moc nedalo, je to hodně daleko.

Kluci chomutovští mají namířeno **Jerash**⁴¹, já bych to asi již nestihl, takže mám v plánu jet přímo k hranicím do města **Ar-Ramtha**⁴². Ve spěchu se loučíme s tím, že pokud se zadaří, tak se večer ještě uvidíme na čajíku v Damašku. Do **Ar-Ramtha** možná také nějaké autobusy jezdí, ovšem na autobusáku jsou pouze bílé servisní taxi za 1,5 JOD/osoba. Taxi jezdí docela pravidelně, stačí, aby sešly čtyři osoby a může se vyjet. Pokud by bylo lidí méně, tak by cena za osobu byla vyšší. Jordánská studentka jedoucí na universitu u Jerashe mně potvrzuje, že z Ar Ramtha by měly jet taxi až do Sýrie. Kdyby nic, tak vždy se dá stopovat. Taxi zde jsou, na rozdíl od cestujících. Dobře tři čtvrtě hodiny čekám sám, než dojdou další dva a může se vyjet. Normální cena je 2,5 JOD/osoba, v autě jsme jenom tři, takže každý dopláčíme 0,5 JODu, aby se mohlo vyrazit. **Ramtha** je kousínek od hranic, dostopovat by tedy nebyl problém, spíše by byl obtížnější zdolat území nikoho, kde by mě rozhodně jenom tak s batohem pochodovat nenechali.

Přechod je o hodně menší než ten na dálnici, zdá se, že tudy jezdí jenom taxíky. Pasažéři jednoho z nich si dávají docela slušně do těla, až je musí rozdělit policie. Stylový odjezd z Jordánska. Přechod hranic v taxíku je mnohem rychlejší než autobusem, nikde žádná fronta, a taxikář ví přesně, kde co a jak, takže jde vše rychleji a celé jsme to projeli tak za půl hodinky. Ještě v Jordánsku jsem vyměnil poslední jordánské dináry na syrské libry, kurz sice ne úplně výhodný, ovšem pořád asi lepší než na hranicích.

WELCOME TO SYRIA!!!

Der'a je již klasická (hluk, zmatek, nepořádek) Sýrie, jsem docela rád, že jsem doma☺. Taxikář mě hodil až na autobusák, takže akorát přeskakuji na minibus do **Bosry**⁴³. Cena 15 SYP, jízda asi ½ hodiny. Školáci sedící za mnou celou cestu trénují větu „*We would like to have a conversation with you*“, k jejich smůle vystupují dříve, než se odhodlají k finálnímu přednesu.

Vystupuji u brány **Bal al-Hawa** ústící do starého města, které je charakteristické tím, že je celé vystavěno z černého kamene (basalt). Z bývalé kolonády a okolních stavení toho již moc nezbylo, patrně moc lidí už zde ani nebydlí, ovšem procházka je to velmi příjemná. Snažím se jít směrem amfiteátr, ale lehce se ztrácím, takže k divadlu jdu z druhé strany od **Birket al-Haj**, což je již nefunkční nádrž (rozměr tak 150 x 150m), sloužící k očištění pro poutníky do Mekky. Jako obvykle mně dělá radost naprostá absence turistů, stejně jako patrně poslední sleva (vstup 150/10 SYP) na můj již brzo neplatný ISIC. Divadlo (postavené ve 2.století AD) je na rozdíl od většiny amfiteátrů postaveno na planině, nikoliv do svahu, jako je většina takových staveb, a vešlo se sem údajně až 15000 návštěvníků. Stejně jako stará čtvrť je i divadlo postaveno z černého kamene, který dodává na působivosti a monumentálnosti celému komplexu. Jeviště je lemováno korintskými sloupy, které jsou světlejší a tudíž je na nich rekonstrukce přece jenom hodně vidět.

⁴¹ <http://en.wikipedia.org/wiki/Jerash>

⁴² <http://en.wikipedia.org/wiki/Ar-Ramtha>

⁴³ <http://en.wikipedia.org/wiki/Bosra>

Do **Damašku** mám v plánu jet přímým autobusem z Bosry. Plán je hezká věc, realita je ovšem jiná. Tam, kde měla být autobusová kancelář, je zavřeno a nevypadá to zde celkově vůbec moc živě. Věc nevídaná: začíná pršet! Čekal bych všechno, ale tohle...? Nejdřív to vypadalo, že se z východu žene písečná bouře a nakonec místo písku slušný slejvák. Na autobus do Damašku se evidentně nemá cenu moc spoléhat, volím raději jistotu a návrat zpět do **Der'a** odkud vím, že jede mnohem více autobusů kýženým směrem. Je to myslím v každém směru výhodnější varianta, cenově i finančně to bude nastejno a frekvence busů do **Der'a** rozhodně vyšší. Minibusem nazpět jedem jenom ve dvou, tak jsem zvědav na cenu, nakonec platím zase jenom 15 SYP a opět proklínám řidiče z Jordánska! Předpoklad se potvrdil, v **Der'a** ihned přeseďmám na bus do Damašku. Čím větší rachotina, tím výkonnější a silnější klimatizace. Je to hodně i na mé poměry, zavřít nebo ztlumit to samozřejmě nejde, takže solidně promrzám. Před Damaškem jsme vjeli do bouře, která mě pokropila v Bosře. Že na to místní nejsou moc zvyklí, bylo vidět hned na první pohled, docházelo i ke značně komickým situacím, kdy si řidič dodávky za jízdy sám stíral okna jakýmsi zbytkem, co byl kdysi stěrač.

Většina cestujících vystupuje nečekaně na jedné z damašských křižovatek, ovšem já vytrvávám (hlavně z důvodu, že nikdo okolo neumí anglicky, aby mně řekl, kde jsme a zda je dobré teď vystoupit) a jedu na (mně již známé) nádraží "**As-Samariya**". Nazpět do centra jedou patrně všechny minibusy, takže do jednoho z nich nastupuji (za 5 SYP) a cestou se snažím nějak zorientovat, abych se náhodou nedostal někam, kam nechci. Mám totiž docela naspěch (mimořádně to není běhalkou), páč kolo šesté zavírají banky, kde se dají rozumně vyměnit peníze, a já jsem momentálně naprosto bez hotovosti. Banku sice stíhám těsně před šestou, ovšem pospávající strážník u vchodu je jasným znamením, že dneska už padla. Přemítám, jak s penězi dál: buď hledat někde směnárnou nebo vybrat z bankomatu. Vzhledem k všeobecné absenci normálních směnáren (nepočítám černý trh) volím ne úplně šťastně druhou variantu, a tou je výběr z bankomatu. Krom toho, že zde není moc směnáren (prakticky žádné), jsou ještě možná trochu problémem (na černém trhu) eura, které mně např. v Petře vůbec nechtěli vyměnit.

Posledních pár hodin v Sýrii. Dávám jídlo v jedné z restaurací kolem náměstí Mučedníků (Al-Merjeh), cena 270 SYP je samozřejmě vyšší, ale proč se nerozšoupnout, když už brzy odjízďím. Dal jsem si výborně masíčko na špejli, k tomu hummus, salát a čajík. Súk mě opět trochu zklamává, jsou zde samé cetky a nic, co by mě nějak zaujalo, že bych to koupil domů. Dokonce se i proti svým zvyklostem nechávám zavléct do postranních turistických kšeftů, kde by se dal možná koupit dobrý šátek z hedvábí nebo koberec, ale ne to, co by zde já rád koupil. Když ne nákupy, tak aspoň místní mňamky: třeba ovocný dusík za 35 SYP nebo velmi luxusní zmrzlina obalená v pistáciových oříšcích za 60 SYP. Zkousím koupit aspoň nějakou hudbu v MP3 (nic jiného zde ani není, pojem originální CD sem ještě nedorazil...to, že jsem nekoupil MP3, ale prakticky nepoužitelné VCD, jsem zjistil až doma) a kilo čerstvých pistácií. Prakticky už za tmy dávám asi už úplně poslední čajový relax, vychutnávám přeslazený čajík a arabský ruch kolem. Takhle se podniká: chlapík má v rohu trávníku malý plynový vaříč, na kterém vaří čajík a ten servíruje kolem. Zájem docela je, já sám dávám dva kousky.

Čas se pomalu, ale jistě nachyluje. Jelikož nevím, kdy a dokdy jezdí autobusy z **Baramke** na letiště, jdu raději na jistotu někdy kolem desáté. Obavy byly zbytečné, bus prý jezdí každou hodinu po celou noc. Když mám najednou ještě plno času, tak chci najít nějakou čajovnu, kde by se dalo sedět, pít čaj a psát deník. Bohužel v okolí nic nenalézám, tak ještě místo čaje kupuji snad kilo cukrovínek (za 100 SYP) a poté již dávám sbohem Damašku.

Na letišti je výrazně živěji než při našem příjezdu ve čtyři ráno. I tak to zde vypadá jako na nějakém větším autobusáku, plno čekajících lidí a poněkud sešlá architektura. Na letišti mám

nejméně 4h čekačky, kterou mně naštěstí zčásti zpříjemňuje ukecaný pákistánský obchodník. Umí výborně anglicky, takže to rychle ubíhá.

Stejně jako Jordánci, kteří nezapomenou okořenit odjezd ze země odjezdovou taxou ve výši 5 JOD, tak i Sýrie pamatuje na ty, kteří odjíždějí, a to taxou ve výši 200 SYP. Stále ale velká pohoda oproti místním, kteří mají odletovou taxu mnohonásobně vyšší.

Let z Budapešti má zpoždění, tudíž ještě docela hodně dlouho čekáme v odbavovací hotelu před samotným vstupem do letadla. Nakonec však letíme docela včas, bageta je zase ta samá, letadlo po startu docela poskakuje, usínám a probouzím se až nad Budapeští.

Ranním autobusem na **Kobanya-Kispest**, přestup na metro na **Nepligét Bus Station**, chvíle zevlování a hledání vskutku dobré ukryté zastávky SA a domů...

DENNÍ VÝDAJE: 1,5 JOD service taxi Ammán – Ar Ramtha, 3 JOD taxi Ar Ramtha – Deraa, 5 JOD departure tax, 1 JOD voda+sušenky, 15+15 SYP tam a zpět Dera – Bosra, 10 SYP vstup Bosra, 50 SYP Bosra – Damascus, 5 SYP bus Damascus, 270 SYP večere, 35 SYP džusik, 60 SYP 2 x čaj, 100 SYP cukrovinky, 200 SYP pistácie, 200 SYP CD, 200 SYP odletová taxa.

Výlet skončil...i přes některé těžkosti a jisté nepochopení kamže to vlastně jedu, jsem velmi rád, že jsem měl tu možnost proniknout za hranice všedních dní a čas navštívit země jako jsou Sýrie a Jordánsko. Obě země a hlavně Sýrie, by si zasloužily mnohem více času než jenom šestnáct dní. I tak si myslím, že jsem měl velmi dobrou možnost procestovat, poznat a zachytit atmosféru Středního východu, poznat plno příjemných a pohostinných lidí, navštívit úžasná města a místa, jejichž staří sahá hluboko do historie a zažít něco úžasného. Cestování zde mohu jenom doporučit, krom starých měst, památek (s minimem turistů) a neopakovatelných scenérií je zde i velmi příjemně levno, doprava funguje všude, ubytování není problém kdekoliv a kdykoliv.